

UN ESTATUT DE CENTRES SEGONS ELS INTERESSOS D'UCD

Sumari

**CARTES A PISSARRA:
Docente statale-Docente privado**

Una mostra de solidaritat

Pàg. 2

**LES ELECCIONS AL COL·LEGI
DE LLICENCIATS**

Pàg. 2

CONVENIO COLECTIVO

Pàg. 3

LA SAGA DE FETE

Pàg. 4

**AIXI ESTAN LES ESCOLES
A MALLORCA**

Pàg. 5

**INTEGRACION DEL NIÑO SORDO
EN LAS ESCUELAS**

Pàg. 7

**POT SER LA UNITARIA UNA
ESCOLA SENSE GRAUS?**

Pàg. 8

FITXES DIDACTIQUES

Pàg. 10

TEXT PER A UN DEBAT

Pàg. 10

OPOSICIONES DE EGB

Pàg. 15

EDITORIAL

L'Estatut de Centres acaba d'esser aprovat pel Congrés. Hi ha hagut tensions i UCD ha hagut de forçar les coses perquè la victòria no li sortia així com volia. Es aquesta la democràcia que tant i tant pregona el partit centrista? Sembla com si després d'imposar-nos el seu estatut s'hagués clos i solucionat tota la qüestió de fons; però això tots sabem que no es ver i que aquesta queda latent, i anirà sorgint dia a dia.

UCD amb aquest Estatut de Centres ha romput el pacte cons-

titucional i ha imposat una llei que perpetua "in saecula saeculorum" els privilegis de l'ensenyança privada i les deficiències de l'ensenyança estatal.

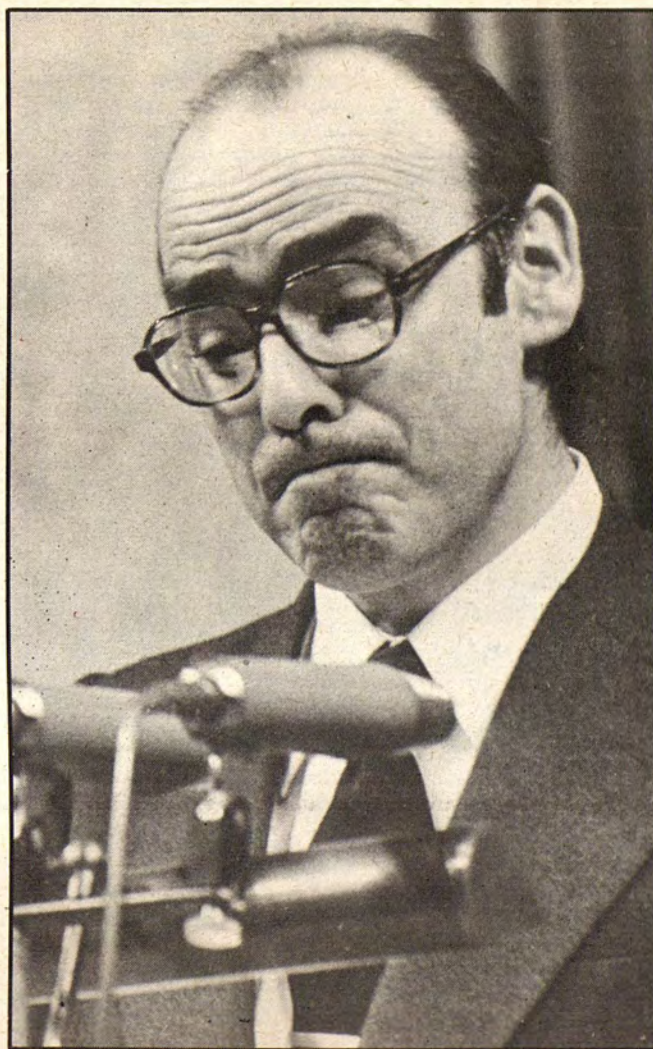
El partit centrista entén la llibertat d'ensenyança de la manera que a ell li convé, la força dels vots ho aconsegueix tot, encara que es trepitgin els drets més elementals d'un poble.

Davant d'aquest Estatut no hi ha hagut diàleg, ni tan sols negociació. Els senyors centristes ens l'han endossat, sense dret a rèplica.

Les declaracions del Sr. Abril Martorell i del Sr. Ministre ens deixen calfred, quan parlen del llenguatge dels fets i de que aquest Estatut de Centres ens col·loca en l'avantguarda de l'Europa democràtica. On són aquests fets Srs. Ministres?

Es que podem fiar-nos de la seva paraula? Hi haurà prioritat pel sector estatal? Com si no coneguéssim ja prou totes les promeses.

Les ambigüitats constitucionals han fet de marc al Estatut de Centres de l'UCD.

"Ja es sent satisfet Sr. Otero per l'Estatut que ha sortit aprovat?"

Docente Estatal-Docente Privado

Apreciados compañeros:
El mundo de la enseñanza está sufriendo unos cambios importantes que forzosamente tienen que incidir en el futuro del homo sapiens docente. Me gustaría saber que modificaciones específicas puede sufrir el aludido "homo" en sus dos variedades "docente estatal" y "docente privado". No me cabe duda que la divergencia irá aumentando progresivamente. ¿Hasta que extremo?, os pregunto. Como hay insignes pedagogos y psicólogos —afiliados al STEI, sin ir más lejos— que hagan ellos el consiguiente estudio futurista y me saquen de dudas.

Porque el "estatal" (me arriesgo a adelantar) seguramente se irá convirtiendo en un animal de pie grande, porque pisará fuerte; de cuello alto, porque irá con la cabeza alta; de potente rugido, porque ejercerá sus cuerdas vocales ampliamente en las reuniones de APA; y de variopinto pelaje, porque nadie cuestionará su atuendo.

En cambio el "privado" irá cubriendo el cuerpo de escamas, porque vivirá continuamente escamado; tendrá

cabeza retráctil, huidiza al palo; ojos compuestos, de tanto mirar de reojo por si es observado con mal fin; hocico alargado, capaz de reabsorber prontamente una palabra imprudente, anti-idearia, lanzada en un momento de descuidos. dedos provistos de potentes ventosas capaces de mantenerle en su puesto de trabajo contra viento y patronalera; orejas grandes y atrompetadas aptas para detectar el menor rumor de expediente de crisis; patas delgadas y ligeras de animal destinado a ser depredado impunemente.

Y sería interesante, para acabar, hacer un estudio sobre la clase de algunos que saldrán de las manos de una variedad y de la otra y que, lógicamente, tampoco se parecerán en nada.

MUTANDO

Una mostra de solidaritat

Para mi la Constitución en sus artículos 27 y 28, habla claro sobre este asunto.

Los niños tienen el derecho a aprender, y yo, como MAESTRO ESTATAL, tengo el deber de enseñar.

Para mi clase, mañana y TODOS LOS DIAS QUE HAYA HUELGA, "HABRA CLASE".

Gaspar Aguiló Barceló

RESPUESTA:

Efectivamente, los niños tienen el derecho de aprender. Sobre todo, aquello que pueda serles de alguna utilidad el día de mañana, porque "no para la escuela, sino para la vida aprendemos" (y no lo pongo en latín para no apabullar).

A los niños de tu escuela les interesa mucho saber: que el 1 de mayo se conmemora el éxito de una huelga mediante la cual se consiguió reducir la jornada laboral a ocho horas; que, gracias a la solidaridad sindical y al uso de la huelga como presión, muchos de ellos pueden estar estudiando, y no trabajando en condiciones inhumanas.

Si tú no lo crees así, tienes derecho a no practicar la solidaridad y a ignorar el compañerismo. Aprovecha el tiempo enseñando a los niños ese interesante párrafo de texto que dice: "las industrias deben instalarse en zonas muy pobladas, porque así la mano de obra resulta más barata". O en leer aquel inefable cuento: "Era una vez una princesa que se llamaba España y estaba prisionera de un feroz dragón, hasta que un día llegó sobre un caballo blanco un príncipe azul llamado Francisco Franco..."

Así conseguirás un personal convenientemente idiotizado como para aprobar en su día todos los Estatutos de Centros y de Periferias que se les quiera imponer por quienes tengan interés en ello.

Enhorabuena, y tú que lo disfrutes.

RESUM BOE

15-I-80: O. 17-XII-79 aprobación expediente concurso-oposición	1034
15-I-80: Concurso méritos para adjudicación de plazas de Inspectores de enseñanza primaria	1000
17-I-80: Concurso General Traslados de Profesores de EGB	1229
17-I-80: Declarando edificios histórico nacional a los edificios Bar Triquet, Círculo Mallorquín y Almacenes Aguila	1279
19-I-80: Nombramiento del Consejero Nacional de Educación	1461
19-I-80: R.D. Constitución Colegio Economistas de Baleares	1318
21-I-80: Aprobación expediente oposición a Profesores de EGB restringidas según orden	1513
28-XI-78: Ampliación subvenciones a Centros no Estatales de EGB	1536
22-I-80: Aprobación expediente concurso-oposición según orden del 19-II-79	1628
23-I-80: O. regulación subvenciones a FP	1745
31-I-80: O. Autorización definitiva al Centro no estatal de preescolar SAN FRANCISCO	2422
8-II-80: O. del 2-II-80 convocando concurso restringido a localidades con un censo superior a los 10.000 habitantes	3058
18-II-80: O. declarando desierto el concurso de traslado de Geografía de la Universidad de Palma	3823
20-II-80: R.D. 277/1980 del 18-II-80 aprobando calendario laboral para el año actual	4008
28-II-80: R.D. 366/1980 por el que se crea un centro preescolar en el Polígono de Levante	4610
29-II-80: O. del 28-II-80 por el que se convoca concurso-oposición al cuerpo de Catedráticos de INB y Agregados de INB	4717
1-III-80: O. 28-II-80 por el que se convoca concurso-oposición para profesores de EGB	4820
4-III-80: O. del 15-I-80 por el que se nombra catedrático de química y física en la Universidad de Palma	4954

Asamblea general extraordinaria

El pasado día 13 de Marzo se celebró en los locales de la AISS una asamblea general extraordinaria en la que hubo una asistencia de unas 30 personas.

Referente al orden del día hay que decir que el nuevo presupuesto y el incremento de cuotas fue aprobado por mayoría absoluta y con tan sólo una abstención; por tanto las nuevas cuotas quedaron como siguen:

650 pesetas por trimestre para el personal docente.

400 pesetas por trimestre para el personal no docente.

El segundo punto a tratar era la situación sindical, que con sólo ver la asistencia la define: TOTAL INDIFERENCIA POR PARTE DE LOS AFILIADOS QUE SOLO SE ACUERDAN DEL SINDICATO CUANDO SE TIENE UN PROBLEMA LABORAL, O DE OTRO TIPO.

No nos explicamos como habiéndose convocado a la totalidad de afiliados por correo, no hubo una mayor participación, teniendo en

cuenta la situación económica de NUESTRO SINDICATO se puede decir que se perdieron cerca de siete mil pesetas en sellos y sobras, además del trabajo realizado por tres "alliberats" durante tres días para que la asistencia no alcanzara ni un 2 por ciento.

En el sector de EGB estatal se informó de la repetición de las elecciones de MUFACE y de la necesidad de conseguir los mismos votos que en Noviembre, asimismo se explicó que estas elecciones se repetirán por que hubo una confusión en las actas de Mallorca e Ibiza. También se informó que se había puesto recurso contra los descuentos de la pasada huelga.

Otro tema tratado fue la falta de sustitutos (alrededor de 25) y que los APAS quieren empezar acciones conjuntas de cara al inicio del nuevo curso escolar. La comisión de parados informó que había iniciado un estudio de las escuelas estatales con el fin de denunciar al M.E.C. (la denuncia sería a nivel estatal) por mantener escuelas públicas en malas condiciones de seguridad y sanidad hacia los alumnos, para conseguir este propósito pedían la colaboración de maestros en paro a fin de tener el dossier antes de final de curso.

En la situación de privada se comentó y explicó la incidencia de la convocatoria de delegados de privada para informar de la firma del Convenio Colectivo Nacional firmado por UCSTE, en vista de la introducción de aspectos más favorables.

De Institutos se informa que la huelga estaba mal organizada debido a la inestabilidad de la Coordinadora, desmovilización general del sector y a la poca sindicación. También en el INB de Inca había problemas de nóminas.

MESA REDONDA SOBRE ESTATUTO DE CENTROS

La mesa redonda sobre el Estatuto de Centros, del día 15 de febrero, tuvo menos concurrencia de lo que cabía esperar.

Si en realidad el tema preocupara a los padres, la asistencia debería haber sido masiva. Tenían ocasión de interpelar allí, en directo, a los representantes de los diferentes partidos políticos. Pero el diálogo no le interesó a casi nadie, por lo visto. Cada uno tiene ya tomada la postura que le dicta su partido o su grupo social. No se acude a un acto así para documentarse, sino para hacer prevalecer a toda costa el criterio propio, valiéndose de las propias dotes oratorias. La humildad del que desea saber está ausente. Y abunda el deseo de convencer por en-

cima de todo a lo demás, no de lo que uno cree, sino de lo que le interesa que, en beneficio de su grupo, crean los demás.

En la prensa local tuvo muy poco eco el acontecimiento.

Alguién, en una carta al director, felicitaba al Sr. Durán "por las razones que expuso". Yo creo que también por la elegante manera de decirlas, como cabía esperar de un señor fino, que lleva tantos años ocupando puestos importantes, en los cuales la "mano izquierda" (con perdón) es requisito indispensable. Pretender que cualquier espontáneo desmadrado que salta de la silla cabreado, aguijoneado por las injusticias recientes, esté a la altura de todo un señor Durán acol-

chado, aterciopelado por la buena vida y por las satisfacciones inherentes al cargo, entra de lleno en el campo de la demagogía más basta.

Esa misma demagogía por la cual un grupo se apropia indebidamente de una palabra tan digna como es la "libertad" para prostituirla, llamando "libertad de enseñanza" a lo que es en realidad "supresión de la libertad de docencia".

Consultes laborals
—Dimecres de 6 a 8
—Assesoria laboral del STEI: Rafael Company. Tel. 226911.

LES ELECCIONS AL COL.LEGI DE LLICENCIATS

Per esser una Conselleria que no té, ni tendrà, gaires competències (d'acord amb l'art. 143 de la Constitució) s'ha enrevoltat el noble Cavaller cinturó roig, Conrado Villalonga, d'un equipet de gent (Serra, Director General, i V. Puig, S.G. Tècnic) que ja s'ha donat a conèixer per les seves tribulacions, intrigues i maquiavelismes. El cervell gris, el príncep maquiavèlic, de tot el desgavell és el abans PNN d'àngles, més abans membre del Club Observador de D.M., i molt més abans, quotidià fardassa del Modern, críticador de totes les bones o dolentes costums dels que eren d'esquerres i tenien feina per viure; Si, homes i dones, en Valentínet Puig!

I que fa la Conselleria de Cultura, que no d'Educació del C.G.I. Fa i desfà com si la cultura fos dels nobles i dels d'U.C.D., i com si l'Educació i l'ensenyament fos un entreteniment per dar-se el prestigi del vestit. Ah, sí; la Comissió Mixta; a la fi s'aconseguí el decret de la modalitat de la llengua... quina, català, balear o bacavas! Però anem per parts: Hi ha una cosa que tothom ha de conèixer, el tema de les eleccions al Col·legi de Llicenciats... Vata'quí la narració:

EL COL.LEGI DE LLICENCIATS

El cervell maquiavèlic, s'en dona compte de que s'acosten les eleccions al Col·legi de Llicenciats, per renovar la Junta. Això no es pot deixar de banda, cal presentar una candidatura que guanyi i que sigui ben nostra. Així, doncs, un dia en Valentínet diu al Cavaller roig,

"Amo, Sr. conseller, tenc un bon element per preparar lo del Col·legi de Llicenciats, i és de fiar, anirà bè". Després de tenir la benedició del Gran cavaller, l'operació "Toma del bastió" tira endavant.

Un dia, a principis de gener, Alfredo Gomez es presenta al Col·legi de Llicenciats i demana un llistatge dels col·legiats per no sé que de les proves d'accés a l'Universitat dels de COU, segons diu, i al cap d'un parell de dies, unes fotocopies d'aquests llistatges son estudiades cuidadosament pel cervell gris i els seus assessors (qui no ho cregui, encara en podrà trobar unes còpies als calaixos de la Conselleria d'Educació del C.G.I.).

Ja està enllestida la candidatura d'UCD, i es presenta; però, mecag..., els freres també n'han presentada una i això ens farà perdre vots, repartits entre UCD i els freres dels centres privats. Total, que es fa una reunió amb els empresaris i directores de centres de Privada, a la qual, un dels candidats a vocal, Joan Pons, llicenciat i ex-anarco, i ara membre del comité local d'UCD de Ciutat, arriba a convencer als freres de que votin a la candidatura d'UCD. Bé, ja està tot fermat i ben fermat. Respecta al Col·legi de Llicenciats: La candidatura independent i progressista, encapçalada per degà, Albertí, ha gonyat molt per damunt a la candidatura de UCD.

SECCIO D'ANUNCIS:

Expert en maquiavelismes i montatges, demana feina en previsió de ser acomiadat. Promet fer bonda.

TRAMUNTANA

LLEGIU
"PISSARRA"
Butlletí Sindical del STEI

Análisis sobre la negociación en la Privada

Lo primero a especificar es que, lo que se ha desarrollado durante los últimos meses en la enseñanza privada, no se puede considerar como tal negociación; puesto que los trabajadores no hemos intervenido directamente en la elaboración de los acuerdos que están actualmente en vigor, hasta el 31 de agosto.

Haciendo un poco de historia, el pasado mes de noviembre de 1979, concretamente los días 21, 28 y 29, se produjo una movilización con huelga de los trabajadores de enseñanza privada de Baleares por reivindicaciones propias del sector (equiparación salarial y laboral con los compañeros de enseñanza estatal y plus de insularidad) y con otra reivindicación que afectaba a todos los trabajadores en su conjunto (contra el Estatuto del Trabajador, que se debatía en el Congreso).

La conclusión de esta movilización fue continuar las negociaciones cara a la concesión del plus de insularidad por la Administración y la necesidad de movilizarnos en enero para negociar un convenio de Illes.

Posteriormente, los empresarios de todo el Estado español iniciaron conversaciones con el Gobierno, al mismo tiempo que amenazaron a toda la comunidad escolar de sus centros con cierres en enero y expediente de crisis.

En su momento, la asamblea de delegados del sector de privada del STEI,

expresó su posición cara a este cierre en cuanto a su legalidad y reales objetivos que esperaba conseguir la CECE en su negociación con el Gobierno.

Los resultados los estamos viendo en la actualidad, unos incrementos salariales que se basan parcialmente en el incremento de las subvenciones y en otra parte, en el incremento de las cuotas de los padres. Estos incrementos, junto a otros aspectos referentes a derechos sindicales y negociación colectiva fueron presentados por la parte empresarial a los sindicatos, uno por uno (no colectivamente) para que los firmaran con la clara intención de que fueran un pacto no homologado por el Ministerio de Trabajo, lo que permitiría descolgarse de su aplicación a los centros que así lo desearan. El primer sindicato en firmar el pacto fue FESITE, a continuación firmó FETE-UGT, introduciendo algunas mejoras en el pacto inicial pero sin que éste llegara a ser una prolongación del actual laudo oficialmente. Después firmó FESIE y por último firmaron CC.OO., USO y UCSTE, logrando que estos acuerdos fueran homologados y de obligado cumplimiento y expresando conjuntamente su no aceptación de la introducción y del impedimento a negociar convenios de ámbito inferior al estatal.

El nerviosismo producido en los trabajadores por las amenazas de cierres y expedientes de crisis, unido al pacto ofrecido

por la patronal a las fuerzas sindicales (que estaba dispuesta a aplicarlo, se firmara o no), desmovilizaba el sector e impedía realizar una negociación en nuestro ámbito.

Los empresarios de enseñanza de Baleares intentaron, en un principio, absorber con el nuevo acuerdo mejoras obtenidas por los trabajadores de Illes en anteriores negociaciones (gratificación, igualdad EGB-preescolar,...), no obstante, tras recordar que en varias ocasiones les hemos demostrado que somos capaces de movilizarnos, decidieron mantener las mejores condiciones logradas anteriormente, al menos hasta el vencimiento de estos acuerdos.

No obstante ya expresaron su intención de que todo esto sea absorbido por el nuevo convenio a negociar en septiembre.

Nuestra posición en este sentido es contrapuesta a la de los empresarios porque entendemos que los acuerdos firmados en nuestro ámbito territorial con anterioridad no son absorbibles por el acuerdo actualmente en vigor y la firma de UCSTE a este acuerdo, en la forma en que se realizó no compromete al STEI a ceñirse en septiembre a la negociación a nivel de estado, que intentan hacer prevalecer las asociaciones empresariales.

Pero conseguir una negociación en septiembre a nivel de Illes implicará un interés real de los trabajadores de enseñanza privada a forzarla puesto que nuestros empresa-

rios no se avendrán a negociar por las "buenas" y mucho menos ahora que la legislación laboral (Estatuto del Trabajador) y la educativa (Estatuto de Centros), favorecen evidentemente sus posiciones de control sobre nosotros a todos los niveles.

Nuestra única posibilidad es mantener la unidad frente a los intentos de disgregarnos que se están haciendo. Sólo la solidaridad entre los trabajadores puede lograr, que utilizando el instrumento de todos ellos, el STEI, se pueda avanzar en la consecución de unas condiciones dignas de trabajo, que pasan en estos momentos por:

1) Equiparación salarial y laboral con los compañeros de la estatal.

2) Sueldos dignos para el PND.

3) Pago directo por la Administración de los sueldos de los trabajadores a los interesados, sin intermediarios.

En cuanto al plus de insularidad, ante el silencio administrativo obtenido, y la grandilocuencia oratoria del Presidente de la CECE, Sr. Martínez Fuertes que relacionó nuestra reivindicación con un extraño complejo de colonia, que al parecer no deben tener nuestros compañeros de Canarias, Ceuta, Melilla, Valle de Arán y estatales de Baleares que lo perciben, creemos que los empresarios no están muy interesados en que nos sea concedido para que no obtenamos resultados en nuestra movilización frente a la Administración que evidentemente se identifica mucho más con ellos.

CONVENIO COLECTIVO

RESOLUCION de la Dirección General de Trabajo por la que se homologa el acuerdo de revisión y prórroga del Convenio Colectivo nacional para los Centros de Enseñanza de 16 de noviembre de 1976 y los Laudos de 28 de abril de 1978 y 3 de febrero de 1979 y las modificaciones establecidas el 13 de julio de 1979.

Visto el acuerdo de revisión y prórroga del Convenio Colectivo de Trabajo, de ámbito nacional, para los Centros de Enseñanza, homologado por Resolución de 16 de noviembre de 1976, y

Resultando que suscrito el acuerdo antes citado de forma definitiva con fecha 31 enero de 1980 por las Asociaciones Empresariales CECE y ACADE y las Organizaciones sindicales FESITE - CGDT y FETE-UGT, se adhieren a él FSIE, con fecha 1 febrero actual de forma total, y las federaciones de enseñanza de CC.OO., USO, y UCSTE, con fecha 14 del mismo mes y con algunas salvedades que constan en su texto:

Considerando que esta Dirección General es competente para resolver en orden a su homologación y publicación en el BOE de acuerdo con el art. 14 de la ley 18/1973, de 19 de diciembre, y el art. 12 de la Orden 21 enero de 1974, dado el ámbito estatal a que afecta.

Considerando que no se observa en el contenido de este acuerdo ninguna infracción de derecho necesario, y estando suscrito por una representación mayoritaria, tanto por parte de los trabajadores como de los empresarios, procede su homologación, con el carácter de revisión y prórroga y con su mismo ámbito y efectos obligatorios, del Convenio Colectivo Nacional para los Centros de Enseñanza de 16 noviembre de 1976 así como de los laudos dictados en 28 de abril de 1978 y 3 de febrero de 1979, con las modificaciones establecidas el 13 de julio de 1979, para los sectores de Educación Preescolar, EGB, BUP, y FP de primer y segundo grado y personal no docente de estos sectores, que son los representados en el referido acuerdo.

Vistas las disposiciones legales citadas y además de general aplicación,

Esta Dirección General acuerda:

1.º) Homologar el presente acuerdo de revisión y prórroga, con el mismo ámbito y efectos obligatorios, del Convenio Colectivo nacional para los Centros de Enseñanza de 16 de noviembre de 1976, así como los laudos dictados en 28 de abril de 1978 y 3 de febrero de 1979, con las modificaciones establecidas el 13 de julio de 1979 para los sectores de Educación Preescolar, EGB, BUP, Formación Profesional I y II personal no docente de estos sectores.

2.º) Notificar esta resolución a las Asociaciones Empresariales y Organizaciones sindicales que han negociado y dado su conformidad al presente acuerdo, con la advertencia de que contra esta Resolución no cabe recurso alguno en vía administrativa en cuanto confirma y da firmeza a lo convenido por las propias partes interesadas.

3.º) Disponer su publicación en el Boletín Oficial del Estado. Madrid, 15 de febrero de 1980.— El director General, José Miguel Prados Terrientes.

ACUERDO SOCIO-LABORAL EN EL SECTOR DE LA ENSEÑANZA NO ESTATAL

INTRODUCCION

Los Organismos firmantes del presente acuerdo han desarrollado y concluido su negociación con pleno conocimiento de la incidencia positiva en la situación actual de la enseñanza no estatal en este momento.

El Sindicato FESITE-CGDT, el sindicato FETE-UGT y las centrales empresariales CECE y ACADE son conscientes de que un acuerdo de esta naturaleza tiene un carácter excepcional y transitorio originado por la situación crítica en que se encuentra la enseñanza en nuestro país, así como la urgente necesidad de acercar al personal docente a las exigencias legales en relación con el artículo 124 de la Ley General de Educación (analogía).

Ambas partes coinciden en la necesidad de supeditar la solución al marco legal de los trabajadores actualmente en el Parlamento, asimismo al marco jurídico de la enseñanza que en este momento se está discutiendo.

Las Organizaciones sindicales antes referidas y las empresariales asumen el protagonismo que les corresponde legalmente de establecer a través de la autonomía de las partes los supuestos del comportamiento liberal sentado en el acuerdo las bases mínimas para llegar a una solución a través de un convenio Colectivo nacional

Por otra parte, este acuerdo contempla la creación de una Comisión Paritaria que vigile e instrumentaliza la relación y el diálogo ante los Centros y trabajadores, lo que sin duda redundará en beneficio de los intereses de ambas partes.

Por último, la CECE, ACADE, el Sindicato FESITE-CGDT y el Sindicato FETE-UGT coinciden en el fortalecimiento de los Organismos empresariales y sindicales es consustancial al objetivo de lograr unas relaciones laborales basadas en la negociación de intereses contrapuestos en un marco de estabilidad y responsabilidad de las partes. A los efectos de conseguir los objetivos de entendimiento y consolidación y negociación futura, los Organismos firmantes ajustan su comportamiento al cumplimiento de lo pactado en este acuerdo.

1) Naturaleza.— El presente acuerdo tiene naturaleza contractual, y afectará a todos los Centros miembros de las Organizaciones signatarias del mismo, con las excepciones habituales contempladas en las normas legales y anteriores Convenio Nacional de Noviembre de 1976.

2) Ambito.— El ámbito funcional, territorial y personal coinciden con lo señalado en los artículos 1.º y 2.º del primer Convenio Colectivo de la Enseñanza no Estatal y de acuerdo con el punto 1 de este mismo acuerdo.

3) Ambito temporal.— Este acuerdo tendrá vigor desde 1 de enero a 31 de agosto de 1980, a partir de cuya fecha ambas partes se comprometen a iniciar la negociación de un Convenio de ámbito nacional.

4) A todos los efectos se considera prorrogado el primer convenio Colectivo nacional de la Enseñanza no Estatal de noviembre de 1976, con las variaciones y decisiones del Laudo de febrero de 1979.

5) Retribuciones.— Del 1 de enero al 31 de agosto de 1980 se aplicarán las tablas salariales que acompañan a este acuerdo.

Quedan congelados en las cantidades resultantes en aplicación del Laudo de 6 de febrero de 1979 los pluses de residencia existentes.

6) El personal docente de los Centros subvencionados o concertados con el Estado para la gratuidad percibirán como retribución por todos los conceptos la cantidad que asigne el Ministerio de Educación al Centro para este fin (en tanto se mantenga el actual sistema de financiación por subvenciones).

7) La normativa, estipulaciones y compromisos laborales acordados para el año 1980 serán sustituidos por un nuevo Convenio Nacional a partir del 1 de septiembre de 1980.

8) La adhesión al acuerdo hasta septiembre de 1980 supone renuncia al pacto de otros Convenios de ámbito menor. Las características del servicio y financiación del sector justifican la tendencia a la unidad sectorial de la negociación.

Este artículo se entiende que afecta a todo el Estado español, excepto Alicante y Euskadi, a cuya provincia y región se recomienda en aras de la solidaridad y homogeneidad con el resto de las provincias la negociación de acuerdos o convenios que supongan su adhesión o máxima aproximación al acuerdo de que es objeto este documento.

9) De los Sindicatos.

Introducción.— A la vista del número de Centros que celebraron en su día elecciones sindicales en el sector y en tanto se convocan y efectúan las siguientes, conforme indique la legislación, las partes firmantes acuerdan, sin menoscabo de las funciones y atribuciones que competen a los actuales Comités de Empresa y Delegados de personal:

9.1 Destacar la conveniencia de que las relaciones laborales entre trabajadores y empresarios se efectúan a través de las Organizaciones empresariales y Sindicatos debidamente implantados en el sector.

9.2 Respetar por parte de las Empresas los derechos de todos los trabajadores a sindicarse libremente.

9.3 Garantizar el derecho que los trabajadores del Centro tienen a reunirse en asamblea en el mismo, siempre que no se perturbe el normal desarrollo de las actividades docentes y servicios y, en todo caso, de acuerdo con la legislación vigente.

Las reuniones deberán ser siempre comunicadas al Director con la antelación debida, con indicación de los asuntos incluidos en el orden del día y las personas no pertenecientes a la empresa (para en su caso la debida autorización) que vayan a asistir a la asamblea.

9.4 Admitir que en los Centros con plantilla de 20 ó más trabajadores los Sindicatos o Centrales que posean en la misma una afiliación superior al 40 por cien del total podrán estar representados por un Delegado, que deberá ser trabajador en activo de dicho Centro y cuya designación se hará conforme a los Estatutos de la Central o Sindicato. Este derecho deberá ser acreditado suficientemente por el Sindicato o Central interesado, antes de que la empresa reconozca al citado Delegado su condición de representante a este Sindicato a los oportunos efectos. Tendrán preferencia quienes actualmente ostentan ya representatividad como consecuencia de las anteriores elecciones.

9.5 Podrán solicitar su paso a la situación de excedencia especial en la Empresa los trabajadores en activo que ejerzan funciones sindicales de ámbito provincial, a nivel de Secretario del Sindicato respectivo, y nacional en Comité Directivo. Tal situación se podrá mantener mientras dure el ejercicio de su cargo representativo. La solicitud de reincorporación deberá hacerse en el plazo máximo de un mes al concluir el desempeño del cargo.

9.6 Los Delegados sindicales o cargos nacionales de Centrales implantadas en el sector a nivel nacional (y firmantes de estos acuerdos) que se mantengan como trabajadores en activo de algunas Empresas y hayan sido designados como miembros de la Comisión negociadora (y siempre que su Empresa sea el sector afectado por la negociación o arbitraje), previo aviso y justificación, podrán ausentarse del trabajo con derecho a remuneración para participar en negociaciones de futuros convenios o en las sesiones que hubiere, del Comité Paritario de Mediación, Arbitraje y Conciliación.

10) Los Centros proporcionarán a su personal subalterno y de servicios auxiliares ropa de trabajo, así como al profesional técnico en talleres y laboratorios.

11) Reserva y plazas gratuitas.— A partir de lo que establece la Ordenanza laboral y primer Convenio nacional de la Enseñanza, así como el Laudo de 3 de febrero de 1979, las partes convienen que cuando los hijos de los trabajadores reciben su enseñanza en el Centro donde sus padres prestan sus servicios no existirán limitaciones de porcentaje al derecho a la total gratuidad de la enseñanza para sus hijos, mientras que cuando los hijos de los trabajadores de la enseñanza la reciben en otro Centro, en este caso están comprometidos dentro del fondo común al 2 por 100.

12) Situación más beneficiosa.— Las mejoras económicas pactadas en el presente acuerdo podrán ser absorbidas por las que en el futuro puedan establecerse por disposiciones legal y por las que, con carácter voluntario, vengán abonando los Centros a la entrada en vigor del acuerdo, siempre que las mismas no tengan el concepto de salario base o plus de antigüedad. La remuneración total que a la entrada en vigor del acuerdo venga percibiendo el personal afectado por el mismo no podrán ser reducida por las aplicaciones de las normas que en éste se establecen.

Con respecto a las demás situaciones, serán respetadas, en todo caso, las más beneficiosas que vinieren disfrutando los trabajadores en virtud de normas o pactos previos al presente acuerdo.

13) Vacaciones estivales.— A petición del profesorado, durante las vacaciones estivales escolares podrán aceptar la Dirección la sustitución de su labor docente en el Centro por la asistencia a cursi-

(Continúa en pag. siguiente)

CONVENIO COLECTIVO (continuació)

(Viene de pág. anterior)

llos de perfeccionamiento correspondientes a su especialidad, sin que esto suponga menoscabo en sus remuneraciones habituales.

14) Derecho Supletorio.— Para lo no especificado en este acuerdo ni establecido en el Convenio y Laudo señalados en el número 4, se estará a lo que dispone la Ordenanza laboral para los Centros de Enseñanza de 25 de septiembre de 1974.

15) Comisión paritaria.— Se constituirá una Comisión Paritaria de Mediación, Arbitraje y Conciliación que, con independencia de la competencia de los Organismos públicos constituidos, vale por la interpretación y aplicación de lo pactado.

a) Composición: La comisión estará integrada paritariamente por dos representantes de cada Sindicato firmante del presente acuerdo y tantos representantes de Organizaciones empresariales como número de trabajadores la compongan.

b) Estructura: La Comisión Paritaria será única para todo el Estado.

c) Funciones: Son funciones específicas de la Comisión Paritaria las siguientes:

- 1) Interpretación del acuerdo.
- 2) Vigilancia del cumplimiento de lo pactado.
- 3) Mediación entre las partes y cualquiera otra que las leyes le otorguen.

d) Procedimiento de actuación.— Se reunirá una vez al mes o siempre que lo solicite más del 50 por 100 de cada una de las partes. Cada parte formulará a sus respectivas representaciones las cuestiones que se susciten en relación a los puntos reseñados en las funciones. De dichas cuestiones se dará traslado a la otra parte poniéndose de acuerdo ambas partes en el plazo máximo de quince días a partir de la fecha de la última comunicación, para señalar día y hora de la Comisión Paritaria, la cual adoptará el correspondiente acuerdo.

Tablas salariales

DISPOSICION FINAL

A los presentes acuerdos firmados podrán adherirse cuantos Sindicatos o Asociaciones empresariales lo deseen.

Tablas Salariales. Enero 1980.

	Base	Complemento	Total	Trienio
Educación Preescolar	28867	13927	42794	2020
Dirección	28867	13927	42794	2020
	12347		12347	864
Subdirector	a) 28867	13927	42794	2020
	b) 11425		11425	800
Profesor titular	a) 28867	13927	42794	2020

	Base	Complemento	Total	Trienio
Instructora preesc.	25714	5804	31518	1800
Director	a) 28867	16809	45676	2020
	b) 12347		12347	864
Subdirector	a) 28867	16809	45676	2020
	b) 11425		11425	800
Jefe Estudios	a) 28867	16809	45676	2020
	b) 9143		9143	640
Profesor titular	28867	16809	45676	2020
Ayudante	23250	14053	37303	1627
Jefe taller o lab.				
Profesor o Maestro de taller o lab.	23250	11772	35022	1627
Vigilante e instruc.	23250	10906	34216	1627
Adjunto taller o lab.	23250	8686	31936	1627
BUP				
Director	a) 35563	13227	48790	2490
	b) 17983		17983	1259
Subdirector y Jefe Estudios	a) 35563	13227	48790	2490
	b) 15802		15802	1106
Jefe Departamento	a) 35563	13227	48790	2490
	b) 12835		12835	898
Profesor titular	35563	13227	48790	2490
Prof. Aux. Adjunto o Ayudante	29637	13945	43582	2074
Jefe taller o lab.	35311	13479	48790	2472
Profesor o maestro de taller o lab.	35059	13931	48990	2454
Adjunto taller o lab.	29037	15315	44352	2074
Vigilante e instructor	28628	12969	41597	2004
FORMACION PROFESIONAL I				
Director	a) 28867	16809	45676	2020
	b) 14957		14957	1047
Subdirector	a) 28867	16809	45676	2020
	b) 13872		13872	971
Jefe Estudios	a) 28867	16809	45676	2020
	b) 11728		11728	821
Jefe Depart.	a) 28867	16809	45676	2020
	b) 11728		11728	821
Profesor titular				
Jefe taller o lab.	35563	13227	48790	2490
Profesor Agregado, Adj. Ayudante, Aux. y Adjunto taller o laboratorio	25852	12389	38241	1810
Vigilante e instructor	23331	9824	33155	1633
FORMACION PROFESIONAL II				
Director	a) 35563	13227	48790	2490
	b) 17983		17983	1259
Subdirector	a) 35563	13227	48790	2490

	Base	Complemento	Total	Trienio
Jefe Estudios	b) 15802		15802	1106
	a) 35563	13227	48790	2490
	b) 15259		15259	1068
Jefe Depart.	a) 35563	13227	48790	2490
	b) 12863		12863	900
Profesor titular, Jefe taller o laboratorio, Maestro taller o laboratorio	35563	13227	48790	2490
Profesor Agregado Adjunto, Ayudante o Auxiliar	29637	16099	45736	2074
Ayudante taller o laboratorio	29637	15315	44952	2074
Vigilante e Instructor	28628	12969	41597	2004
PERSONAL NO DOCENTE				
Personal Administra. Jefe de Administra. o Secretaria	27529	10765	38294	1927
Intendente	25382	9875	35257	1776
Jefe Negociado	23500	8747	32247	1645
Oficial	23500	7519	30769	1627
Auxiliar o telefonista	23250	3682	26932	1627
Aspirante	14250	1311	15561	997
PERSONAL SUBALTERNO				
Conserje	23250	8997	32247	1627
Celador, portero, ordenanza, cobrador, Mecánico, celador preescolar	23250	4880	28130	1627
Personal limpieza, lavacoches, Guarda, Sereno, Ascensorista	23250	3682	26932	1627
Botones	14250	1311	15561	997
PERSONAL SERVICIOS AUXI.				
Gobernanta	23250	8997	32247	1627
Dispensero, jefe cocina, Oficial 1.a	23250	7519	30769	1627
Jefe comedor, cocinero	23250	6076	29326	1627
Ayudante cocina, Conductor, Oficial segunda	23250	4880	28130	1627
Jardínero, personal de lavado, Costurera, plancha, Camarero, Mozo servicio, personal no cualificado	23250	3682	26932	1627
Pinche y aprendiz	14250	1311	15561	997

La saga de FETE

Quienes tengan memoria, se acordarán de los comienzos del STEI; aún antes, de aquel movimiento unitario de maestros (curso 75-76) que impulsó aquella primera huelga de EGB Estatal en Mallorca (pararon poco más de 150 maestros durante día y medio... qué temeridad, para unos; y qué proeza, para otros!). Luego, aquellas elecciones a representante provincial que ganó Bergas por 560 votos, cien más que los obtenidos por Pere Carrió, candidato de la llamada coordinadora o movimiento unitario. Después, pasó lo que pasó: Al representante provincial se le sumó un consejo asesor, el cual fue impulsando la formación del sindicato (curso 76-77) hasta llegar a la huelga de los 18 días (mayo del 78).

El resultado de este peculiar proceso fue la formación de un sindicato "unitario" de sector: el STEI. Incluso Pere Carrió estuvo entre sus primeros afiliados, aquellos que firmaron una hoja provisional de autorización bancaria, en junio del 77, alcanzando la ayer importante y hoy menuda cifra de maestros sindicados. Acordados de aquellos que se oponían a la creación del sindicato, unos porque no estaba maduro, otros porque ya existían los llamados sindicatos de clase; algunos hallaron su espacio sindical de la CNT o se de-

dicaron al pasotismo, mientras que de los otros, ya en aquel entonces en FETE-UGT, se podría hacer una saga.

Eran tres o cuatro, al principio, entre los que recordareis a Victor Guerrero y a Fernández Barea (quienes pueden olvidar sus intervenciones y actuaciones!) pero su saga, no está en los más o en los menos que fueron, ni en sus nombres... Su saga está en el "ahora, sí; y ahora, no" que ha caracterizado todo un proceso de debate interno de esta camarilla (perdón, por la expresión, y respetando profundamente su ideología personal) en relación al gran tema "STEI, sí; o STEI, no". Me refiero, naturalmente, al tan traído y comentado: "¿Qué hace FETE? Participa, colabora, acepta al STEI como sindicato unitario y pluralista?".

Hasta el primer congreso del STEI (diciembre del 78), se dió un compás de espera en este tema, pero sólo a nivel público, ya que los debates y contactos informales (que no negociaciones) parecían ir por el camino del feliz final. Sí, se aceptaba al STEI como plataforma unitaria en la que los sindicalistas de FETE, socialistas, debían participar, ya que allí estaban los trabajadores de la enseñanza.

La expedición es sencilla, el STEI tiene capacidad

de convocatoria y de movilización además de un buen número de afiliados (el 40 o/o del sector, lo que significa mayor porcentaje de afiliación que las dos centrales sindicales mayoritarias) mientras que los pocos de FETE, ni conseguían llenar un local de 25 personas, con cualquier convocatoria.

Al fin, en el Primer Congreso del STEI, se definen por apoyar y trabajar sindicalmente en él, con lo que se consigue ya su pleno reconocimiento como sindicato unitario de sector (a excepción de CNT).

Pero, dónde dije diego...; resultó que sólo unos pocos (tres, en concreto) de FETE se afiliaron al STEI y, lo más importante, se acercaron a sus locales para trabajar como los demás. Y bien que lo hicieron o siguen haciendo. De los demás, de los otros cinco o seis, ninguno se acercó; qué cada cual se imagine el porqué.

Ha pasado más de un año ya, y la saga sigue. Unos te decían que seguían trabajando en el STEI, otros que no. Incluso pretendieron algunos, al ser mayoritario el PSOE en el Ayuntamiento de Palma, que sus hermanos ideológicos les prestaran una porción de participación, igual a su importancia en siglas, ya que no a su incidencia real. Y así sigue la saga, hasta las Elecciones de Muface, en las que van

los de UGT, y mientras las demás centrales les esperábamos para reunirnos y tratar de hacer una candidatura unitaria para todo el funcionariado ("¡serán despididos!" pensaba alguno, ante sus ausencias injustificadas...), van y presentan su gran candidatura (lo importante es participar, dirían) con Pere Carrió, el mismo candidato unitario de antes, por Educación y por FETE. Sí, el mismo que durante estos últimos años (tras la derrota anterior por Bergas) se dedicara a otros menesteres, y que meses atrás escribiera al STEI diciendo que nunca se había dado de alta al mismo (estaría ya preparando su candidatura!).

Si en las provinciales, UGT sólo consigue colocar al representante de Hacienda y al de Transportes (115 y 123 votos) ya que eran los únicos candidatos de estas Delegaciones, y como lo importante es participar, van y presentan otra vez a Pere Carrió a las Generales, consiguiendo 50 votos frente a los 85 del STEI (aproximadamente) lo que representa, ah caray, el 37 o/o de los votos emitidos. Que exitoso fracaso, piensan... Y van y dicen que ya han demostrado que los maestros están por FETE, y que a por todas.

Pero como la cosa no es tan fácil, uno se imagina ya cuáles serán sus recur-

sos en las confrontaciones electorales: Que si FETE tiene parlamentarios. Qué si FETE es un sindicato de clase socialista (!), que si el STEI es comunista o filial de Comisiones.

Y eso es lo más grave, sí; Que para conseguir más votos, que no espacio sindical, en lugar de demostrar su capacidad de lucha, de movilización, de organización, sus cuadros sindicales, para lo verdaderamente necesario, la defensa de los intereses de clase de los trabajadores, se basen en denuncias de rojerías (al viejo estilo de la derecha) y digan que si el STEI es de Comisiones, que si está dominado por los comunistas...

Pero, qué quieren... Si los de Comisiones, los que se identifican con la línea sindical de comisiones, han estado (y defendido, a capa y espada) y están por el STEI, por la afiliación al mismo, por el trabajo sindical allá donde se puede hacer, sin confundir el oro con el moro, pese a que les pese a los de siempre. Que quieren, que en el STEI se acepten como buenos los planteamientos de UGT (Estatuto del trabajador, acuerdo marco...) o los de Comisiones (rechazo de ambos) sólo porque los unos o los otros, están o no están en el STEI.

No, por ahí no van los tiros. Sólo la práctica y el trabajo definen la línea sindi-

cal; y la del STEI, es clara: Absoluta independencia tanto de Comisiones como de UGT u otros colectivos, sin que ello impida coincidencias de criterios o actuaciones, según los casos.

Lo dice uno que se considera socialista.

Pere Rios

P.D.:

Hoy se han repetido las elecciones a Asamblea General de MUFACE, con la sorpresa de la presencia de tres enviados especiales del AMPE como interventores. FETE ha insistido en su "voto testimonial" a pesar del peligro de que en la confrontación STEI-UCSTE y AMPE (la diferencia a nuestro favor a nivel estatal es muy reducida, 200 votos) saliéramos perdiendo, no sólo la UCSTE, sino todos los sindicatos de clase (FETE inclusive) frente al corporativismo del AMPE. No tenía FETE ninguna posibilidad (mil y pico de votos frente a los 900 de UCSTE) y, a pesar de ello, han mantenido su voto.

No obstante, me dicen que Pere Carrió ha hecho voto útil y nos ha votado a STEI-UCSTE.

Desde aquí, chapeau! chapeau!.

La Caixa a les escoles

Com tots sabem, aquesta entitat d'estalvis, inverteix una part dels seus beneficis en un programa pedagògic, que ella mateixa duu a les escoles i que compren activitats d'expressió i formatives; explicarem en què consisteix aquest programa.

Temes:

1a. part (espectacles)

-Música

-Teatre

-Cinema

-Art

2a. part (optatives)

-Ecologia

-Dansa

-Visites

-Excursions

Sempre amb la col·laboració dels mestres.

Té gran importància la participació dels infants, i els temes populars

MUSICA

DE 1er A 3er. Descobrir el so a partir del cos. Imitació de sons i educació de l'oïda. Unes cançons amb la participació dels nins, el seu objectiu: introduir els nins a la música popular i a l'escenificació. També els primers instruments són senzills i de fabricació pròpia.

DE 4art A 6e. Cançons i instruments populars de Mallorca. Amb una part teòrica (explicació dels instruments) i una part pràctica (confecció dels mateixos).

"la Caixa" a les escoles

EL MÓN TALAIÒTIC

DE 7e A 8e. Món sonor del qual en formen part el cos i les cançons; distinció entre melodia y polifonia, la música vocal i la instrumental. La música com a llenguatge, frases i temes musicals, la seva importància en el cinema, la televisió, etc.

TEATRE

-Té molt en compte que és teatre per a infants, i les característiques de l'edat.

-La forma de treballar és

en tres parts: abans, durant i després de la representació; primer es tracta de donar a conèixer els personatges.

Després unes activitats que es poden realitzar dins l'aula:

DE 1er A 3er. Binixiflat: objectius, arribar als diferents llenguatges de comunicació i afavorir el treball en grup. L'obra és gestual sobretot i fa treballar l'imaginació.

Es continua amb activitats individuals i en grup: contar una història, descriure un personatge, etc., utilitzant els di-

ferents llenguatges.

DE 4art A 6è. "L'abat de la Real": Amb els mateixos objectius que l'anterior, però afegint l'estudi de la literatura popular i de l'idioma.

DE 7è A 8è. "Trobada amb la pantomima": que inclou exercicis d'expressió corporal, dividits en etapes:

- Ritme
- Equilibri
- Interpretació

CINEMA

Els objectius són: a primera etapa, l'aprofitament pedagògic del cinema; a la segona etapa: descobriment del llenguatge cinematogràfic.

DE 1er A 3er. Pel·lícula sobre el vent. Actua com a element didàctic i com a motivador. Experiències per fer abans i després.

DE 4art A 6è. "Remant cap a la mar", el cicle de l'aigua, una pel·lícula molt necessària dins l'escola, ja que a Mallorca no es pot veure mai el cicle complet de l'aigua. Aquí el cinema actua com a substitutiu del medi. Hi ha encara una altra pel·lícula, "El nin", d'en Charlot, que apunta a uns altres objectius: coneixement del món, dels barris baixos i els nins que hi han de viure: relaciona la pel·lícula amb en Charles Dickens; al mateix temps es interessant parlar del cinema dels primers anys i les seves modalitats: còmic, humor-negre, drama, etc.

La darrera es un conte de ciència-ficció, "un invent diabòlic", mesclant diferents contes d'en Jules Verne, la qual cosa permet també parlar de la seva època i obres; dels invents, de la seva utilitat, etc.

DE 7è A 8è. "Iniciació al

cinema" amb un guió de treball molt complet acompanyat de fragments de pel·lícules, mostrant a més la tècnica cinematogràfica.

S'aconsella que aquest treball tenguí continuïtat, cosa amb la qual estam molt d'acord, ja que els audiovisuals estan a l'ordre del dia i cal conèixer-los bé.

CIÈNCIES SOCIALS

La segona part de les activitats de "La Caixa" són optatives, totes relacionades amb la cultura popular del nostre poble que ha estat molt marginat.

Venen programades per nivells, només es tracta d'adaptar els continguts cada vegada, segons les característiques de cada nivell.

DE 1er A 3er. Tres elements de la cultura mallorquina: el món talaiòtic, La Seu i el Palau de s'Almudaina. La forma de treballar consisteix en visites i explicacions damunt el mateix lloc que s'estudia i unes activitats per després: estudiar eines prehistòriques i de pobles primitius, actuals, manipular-les, dibuixar-les, etc.; elements arquitectònics.

Es tracta doncs d'un bon programa de socials, tal com s'hauria de fer a les escoles si hi hagués els medis necessaris.

DE 4art A 5è. El gòtic a Mallorca i el Museu de Mallorca, visites al barri antic de ciutat, iniciació al món de l'art, etc.

DE 7è A 8è. L'arquitectura mallorquina al segle XX i vèries excursions didàctiques com a iniciació a la socioeconomia:

-Paisatge i ocupació humana a la Serra de Tramuntana.

-Paisatge i ocupació humana en el Pla.

-Paisatge de la costa.

-Morfologia y funcions urbanes de ciutat.

Per a finalitzar, té també una trobada amb l'ecologia i un cursat d'iniciació a la dansa.

Les coses més positives són: la presa de contacte amb els mitjans de comunicació: el cinema i la música. Si bé tots els nins han vist pel·lícules, no coneixen el llenguatge que utilitza l'actor per expressar-se, ni la tècnica, o l'expressivitat de l'imatge. El cursat d'iniciació a la música és igualment comunicació.

Els alumnes han de veure el cinema, el teatre i han d'escoltar música però també han de saber com es fa tot això, i al mateix temps ho han de fer ells. Aquest aspecte és el més important dins l'escola i veim que l'equip encarregat de les activitats de "La Caixa" a les escoles no ho ha oblidat.

La recerca i revalorització de la cultura autòctona, és especialment important entre les activitats formatives. L'ensenyament ha de partir del propi entorn, la història i la cultura mallorquina, mostrant l'evolució, la sociologia i els factors humans i anecdòtics.

Molt interessant és la iniciació a l'ecologia i el reconeixement de l'entorn, i els programes sobre el paisatge i l'ocupació humana dels diferents espais: Serra, pla, costa i ciutat.

Tot completat amb documents pels mestres i els alumnes, amb explicacions, mapes, fitxes d'aprenentatge, etc. Es de destacar la qualitat d'aquest material i els seus valors pedagògics, sobretot en l'ús que fa del llenguatge, adaptar al nivell dels alumnes als quals va dirigit.

"la Caixa"
a les escoles

MÚSICA · TEATRE · CINEMA · ÀUDIO-VISUALS D'ART · ANIMACIÓ · CANÇÓ
POESIA · CONFERÈNCIES · EXCURSIONS · VISITES DIDÀCTIQUES...

OBRA INFANTIL DE LA CAIXA DE PENSIONES PER A LA VELLESA I D'ESTALVIS

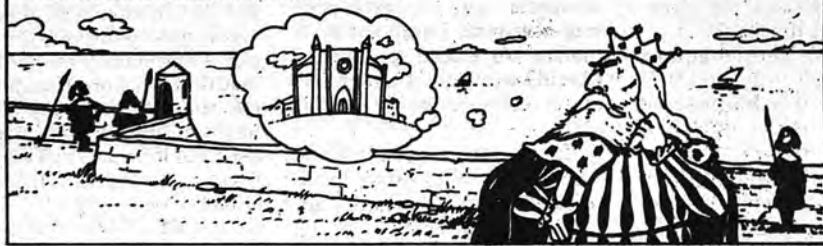
CAIXA DE PENSIONES
"la Caixa"

"la Caixa" a les escoles

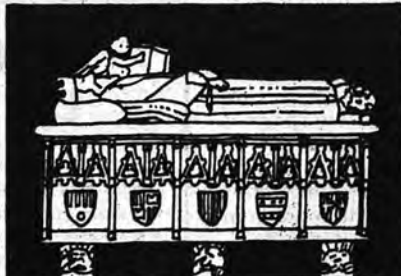
La Seu, ahir i avui

Després que Mallorca va ser guanyada an en moros, es segle XI, davant s'Almudaina, el rei En Jaume, decideix de construir La Seu.

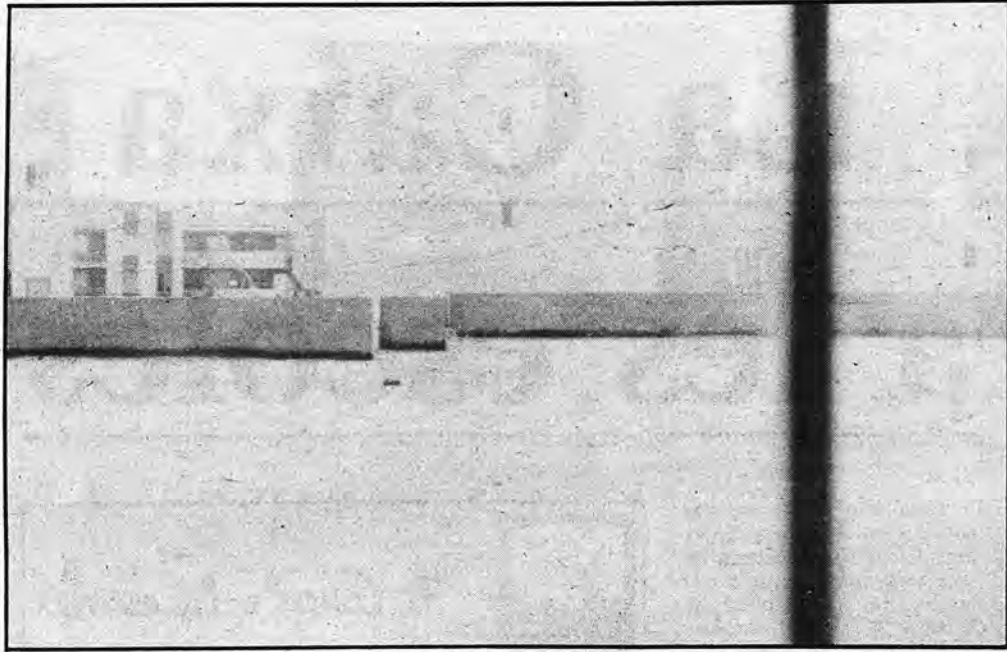

A l'espai que ocupaven 7 cases se comença a construir l'absis. Es l'any 1230.

En Jaume II, primer rei de Mallorca, va ordenar el verdader impulsor de ses obres, i tal com deia dit en es seu testament, va ordenar enterrar a una capella de sa Catedral.

Pati superior, zona no utilitzable per mala construcció. Està incomunicat sense cap entrada i l'alçada de la paret no passa de 60 cm.

AIXI ESTAN LES ESCOLES A MALLORCA

COL·LEGI "ANSELM TURMEDA" DE SON XIMELIS

Amb la finalitat de respondre a n'el senyor Otero Novas, sobre les seves declaracions de que l'ensenyança estatal està en situació de superioritat davant la privada; volem presentar les escoles estatals, tal com estan en realitat. No esperam que arribi al senyor ministre, a un senyor tan ocupat com ell, però tal vegada arribarà a la Delegació i l'ajudarà a comprendre les protestes que li presenten constantment.

I sobretot volem que arribi a l'opinió pública, que desconegui el teme.

Hem elegit l'escola de Son Ximelis per començar, degut al protagonisme que ha adquirit aquests darrers

dies, amb la presió que ha fet per conservar el seu mestre. Y vagi amb aquest treball, la nostra felicitació a l'Associació de Pares i an els mestres del col·legi.

L'escola de la qual parlam és un edifici de sis anys, construït per a 16 unitats, molt ample i de manera que cada grup d'aules tingui el seu espai lliure per a activitats, es a dir, que entre un grup d'aules, queda un espai de passadís, ben aixamplat, que les ailla de les altres i es pot utilitzar per jocs, per fer murals, etc. L'edifici disposava de dues sales-laboratori; una biblioteca; saló d'actes; sales-tutoria; sales-magatzem de material; despatx de direcció; menjador; cuina;

gimnàs; sala d'audiovisuals; aules per 16 unitats més una per recuperació i altres com a departaments.

Ara be, actualment hi funcionen 22 unitats amb un total de 913 alumnes, sense que s'hagi fet cap ampliació. Per lo qual, la distribució de l'espai ha canviat:

—Les tutories s'empren com a magatzem, per tenir la multicopista, per l'APA i com a club juvenil, gracies a una assistenta social. Ja que en el barri no hi ha cap altre lloc on ubicar-los. Una d'aquestes sales-tutoria no s'empren per res, perquè s'humit mitat no ho permet i està plena de crulls.

—El despatx de direcció

és actualment la sala de recuperació, l'espai no arriba quasi a 1 m² per alumne, lo qual vol dir tenir-los engabiats.

—La sala de professors és per educació especial.

—Un espai lliure entre vàries aules s'ha d'emprar també com a aula de educació especial. Però no està construïda amb aquesta finalitat i té molta reverberació, a més de comunicar els seus renous a les aules del costat. Tampoc té sol, ni pissarra.

—A la biblioteca ni ha un tercer nivell. Els llibres només es poden emprar quan no hi ha ningú.

No hi ha menjador pels al·lots, però tampoc es pot emprar com a aula per morde la reverberació. Serveix com a taller per ciències socials a primer i segon. La cuina s'empren igualment.

—Dues de les aules construïdes per guardar material, estan adaptades també com a aules.

—La d'audiovisuals per un 5è. Els mestres se componen com poden dins la seva aula per utilitzar el material audiovisual.

—Y el laboratoris serveixen igualment per fer classe, i no per la seva funció primitiva. Es a dir, que no hi a laboratoris.

El departament de català és un moble on s'hi guarda el material, i l'aula que ho havia d'esser serveix com a despatx pel director i per altres feines. Per tant, no hi ha tutories, ni laboratoris, ni aula per audiovisuals, ni sala de professors, ni direcció; ni espais lliures.

Ni té pati, perquè aquest només té 800 m², i son 913 els alumnes que han de poder correr; per lo qual han de fer tres torns.

Les subvencions de l'any passat no arribaren a les 500.000, es a dir, unes 400 pessetes per al·lot cada any.

Hi ha 22 mestres, dels quals només 6 són definitius. Aixó és un altre problema, ja que el continu canviar de mestre no permet cap projecte continuat.

En opinió del propi director, el col·legi està molt be per 16 unitats, però n'hi ha 22, es necessiten un col·legi de 16 unitats més i una ampliació d'aquest; donat es creixament natural del barri.

El centre nou no s'ha construït ja que es paralitzaren les obres, després hi va haver problemes amb

l'Ajuntament i així estan. Per l'any que ve es necessiten amb urgència 6 aules més com a mínim.

Una altra característica de les escoles que es construeixen és, moltes vegades, la manca de qualitat de la feina. Aquest edifici està crullat per tot, l'humitat inutilitza les aules. L'orientació deixa sense sol la major part de les aules, i la calefacció només funciona a la part més càlida. S'els fonen els ploms constantment per manca de tensió. Les finestres son escasses i petites. Una part té la construcció irregular, fent ànguls que lleven espai interior. Està dividit en tres blocs.

—oOo—

En quant al barri, que forma l'entorn de l'escola i a la funció de l'APA, és el seu president ens ho explica.

Lo primer que és pot observar, donant una volta pel lloc, és la mala construcció d'uns blocs de pisos, molt petits, que en opinió del director, provoca problemes d'agressivitat an els nins, l'agressivitat per engabiament que encara es continua a l'escola. La població és d'emigració variada, lo qual retrassa l'enteniment entre les persones, però pareix que ho han superat a la vista de l'estreta col·laboració que hi ha, al menys en qüestions escolars.

A l'any 1977 tingueren uns 200 naixaments. La majoria de la gent és jove, i és d'esperar que aquests promig continui. I amb tot aixó manca un padró per veure l'incidència de l'emigració en el creixament de població.

Les persones que habiten en Son Ximelis, estan molt concienciades respecte als

problemes del barri. S'ha pogut comprovar la col·laboració en matèria escolar entre pares i professors, encara que la Delegació del MEC, intenti que hi hagi una lluita oberta entre uns i altres. Ells tenen molt clar que aixó no ha d'esser així. Aquest darrer moviment ha tingut assemblees majoritàries i participació quasi total.

S'han manifestat en contra de l'Estatut de Centres, per molts de motius: el reconeixement de l'educació a partir dels sis anys i el condicionament del preescolar al pressupost de l'estat; no estan d'acorde en que els pares hagin de pagar les activitats extraescolars, ni amb els impediments que posa l'estatut a les seves reunions, que també estiran condicionades; l'estatut no aclara l'educació especial i assumiren que retallarà l'autonomia.

L'educació especial està a l'ordre del dia. Es un teme en discussió, ja que abarca molt més de lo que a la Delegació i a n'el Ministeri volen. No estan d'acorde en que educació especial sigui per nins amb un coeficient de 35-45, ni una educació que crei marginats, com sol esser an els pocs llocs que n'hi ha.

Ara, que el barri ha aconseguit que no li llevin el seu mestre d'educació especial, s'ha manifestat en contra de l'estat de Centres i pense continuar lluitant pel preescolar que necessiten, per la construcció d'espais vert, que manquen per tot; per l'ampliació del col·legi insuficient i per que cap mestre tingui més de 30 alumnes per aula. Pensen intervenir i col·laborar amb els professors en els assumptes escolars.

RETRIBUCIONES PROFESORADO INB

RETRIBUCIONES	CATEDRÁTICO	AGREGADO	INTERINO	A. INTERINO
	A47 EC	A48EC	I47EC	I48EC
11 SUELDO	48.000	48.000	42.032	40.476
12 TRIENIO	2.430	2.430	—	—
13 P. EXTRA	(11 12 14)	(11 12 13)	42.032	40.476
14 GRADO	3.980	1.990	—	—
31 RESIDENCIA	4.624	4.113	4.624	4.113
72 I. CUERPO	6.644	2.859	(*)	(*)
52 C. DESTINO	(I)	(I)	(I)	(I)
65 DED. PLENA	9.615	6.435	9.615	6.435
66 DED. EXCLUSIVA	25.555	17.255	25.555	17.255

(I) COMPLEMENTOS DESTINO (*) I. CUERPO INTERINOS

Director	14.098	855	(*) El Incto. de Cuerpo de interinos es el resultante de la suma del correspondiente por cada complemento.	
Vicedirector	10.069	611	Ej: tutor y ex=163+1046	
Secretario	9.398	570		
Jefe Estudios	9.398	570		
C. Area	5.369	326		
Jefe Seminario	4.698	285		
Vicesecretario	4.927	245		
Tutor	2.684	163		

Dedicación Ex. (148)	1046
" Plena (148)	392
" Ex. (147)	1550
" Plena	583

DESCUENTOS:	FUNCIONARIOS	INTERINOS
IRTF —Sobre el total: el o/o que le resulte		IRTF: 5o/o
—Sobre 11, 12, 14, además 5o/o pasivos		Seg. Social: 6o/o
2'25 MUFACE		(-11o/o sobre el total)
—Prácticas: Descuentos	5o/o IRPF	Sobre total
	—6o/o Seg. Social	
	Primer nombt como interinos (18EC)	Ret. Into.
	2º nombt. como F en prácticas (S48EC)	Ret. Into.
Descuentos	5o/o —sobre total	
	2'25 MUFACE —sólo sobre sueldo.	
	3º nombt. como funcionario (A48EC)	

—Acceso Cátedras: Trienios como agregados se pagarán cuando les llegue anexo IV
—Grado: Sólo se cobra cuando se tenga un año de servicios como funcionario del mismo cuerpo.

AVISO IMPORTANTE PARA LOS AFILIADOS AL STEI

Es importante que advirtais a todo el personal, que pasados tres meses desde que presentaron el recurso, (pasada huelga E.G.B. estatal) se considera desestimado y por ello, interesa que todos los que hayan recurrido se pasen por el STEI con efectos de plantear un Contencioso-Administrativo, que tenemos muchas posibilidades de ganar.

Ejemplo: El 17/3/80 se presenta Recurso. El 17/6/80 se entiende desestimado y empieza a correr el plazo para recurrir.

INTEGRACION DEL NIÑO SORDO EN LAS ESCUELAS

Para llegar a una mejor comprensión de los problemas que se presentan a los profesionales de la educación del lenguaje del niño sordo que están actualmente abocados en la tarea de integrar a estos niños en grupos de escolaridad normal, nos hemos acercado a conversar con doña María Victoria Secall, doctora en Psicología y doña Sofía Laso, psicólogo escolar, en el centro de reeducación en el que están llevando a cabo esta experiencia, centro que pertenece a la Coordinadora de la Educación Especial. Les hemos preguntado:

—¿En qué medida y cómo interviene el déficit auditivo en la adquisición del lenguaje y en la futura escolarización del niño sordo?

—La mayoría de los niños a los que se da el título de sordos, tienen pérdidas auditivas de 70 de., es decir corresponden a sordos graves, según la clasificación internacional de la sordera (GIAP) o a sordos profundos, con pérdidas de más de 90 de. Esta clasificación hace referencia a la intensidad de la pérdida. Es interesante también tener en cuenta, además, la calidad y morfología del resto auditivo, sea cual sea su intensidad. En general, las sorderas en las que se conservan restos auditivos, a cualquier intensidad, entre los 2.000 a 4.000 Hz tienen más posibilidades, con la debida prótesis, de un autocontrol de la voz y un mayor aprendizaje fonético.

Sin embargo el lenguaje, como comunicación, puede ser asumido tempranamente por cualquier tipo de sordo. Hoy en día la experiencia de centros, como la escuela Tarra de Milán o el psicopedagógico para la educación del deficiente sensorial de Barcelona, nos confirman que un niño sordo profundo, sin restos en la zona del habla, puede poseer y usar un lenguaje y estar integrado en la escuela de oyentes. Es por esto que el diagnóstico precoz de la sordera disminuye los efectos de la misma, porque posibilita la implantación de un lenguaje gradual y ordenadamente, aprovechando al máximo cada momento óptimo de maduración.

—¿En qué situación se encuentra el niño pequeño de cara a comunicarse y a poder adquirir el lenguaje de su medio?

—Esencialmente el niño pequeño con un déficit

auditivo importante carece de vehículo apropiado para comprender y adquirir el sistema de significaciones que su entorno social imprime a las palabras. Diríamos que el problema no es tanto el no poseer palabras-etiquetas, sino el de no poseer el lenguaje como relación. Entonces comprende el mundo de una manera directa y sectorializada y le es difícil asociar los elementos adquiridos a través de su experiencia personal a un sistema cultural generalizado. Ello no quiere decir que no sienta, como cualquier otro niño, desde los primeros meses de vida la necesidad de comunicarse. Lo que ocurre es que para que consiga padar desde la comunicación primaria —de naturaleza primera refleja, después adquirida, simbólica y gestual— el lenguaje oral, el niño debe darse cuenta de que las palabras que usan los que les rodean, sirven para comunicarse y que él necesita usarlas también. Y este tránsito a la necesidad de la palabra no se da en un medio institucional exclusivo para sordos, sino en un medio familiar y social propio y parlante, en el que la palabra es funcional y necesaria, es la forma habitual de la comunicación.

Para que el pequeño sordo comprenda que los movimientos de los labios de los que le rodean son significativos, estos deben ser el constante y normal vehículo de comunicación que llega hasta él. En suma la adquisición del lenguaje oral como comunicación y como sistema por parte del niño sordo, es una tarea que estamos implicados todos, padres profesionales y maestros de la educación especial y en definitiva la sociedad entera.

Normalmente se ha caído en el error de añadir a la privación sensorial

que supone la sordera, una carencia afectivos-comunicativa al dejar de dirigirse al niño en conversación, quitándole la posibilidad de experimentar la unión constante entre acción y verbalización, olvidando que puede acceder a la comprensión a través de otros canales sustitutivos como pueden ser la visión y toda la motricidad. A partir del lenguaje de los otros, nacerá, apoyado en un entrenamiento, y en sus propias capacidades, un lenguaje expresivo del propio niño, que emitido en un contexto parlante, le obligará a ejercitar la palabra como algo vivo y funcional y le hará llegar a una generalización, que desembocará en un lenguaje comprensivo-expresivo apto para llevar a cabo una integración en la sociedad, y no ser confinado a una marginación totalmente innecesaria.

Por esto es fundamental la inserción, lo más temprana posible, del niño sordo en el preescolar, entre los oyentes, momento especialmente importante para la buena marcha del proceso, ya que el lenguaje es muy funcional para ambos, sordos y oyentes, y se apoya en toda la motricidad global del niño.

—¿Qué posibilidades de integración ven ustedes, entonces, en el niño ya mayor que no ha sido iniciado en este proceso desde pequeño?

Este problema presenta varios aspectos interrelacionados. Con el niño mayor nos encontramos frente a un sistema de comunicación ya hecho, pero a menudo mal hecho, es decir una sintaxis muy desorganizada, un tono de voz viciado por años de haber deformado un sonido, un vocabulario muy pobre y otros aspectos que se hace necesario remodelar a fin de dar al niño la defensa esencial para su integración, un lenguaje expresivo suficientemente claro como para ser comprendido y una agilidad de lectura labial que le permita captar el significado de la palabra del medio hablante que la rodea. Refiriéndonos especialmente al lenguaje, las diferencias individuales juegan un papel muy importante en el resultado de la integración, puesto que estas diferencias determinan deficiencias en mayor o menor grado que se hace necesario tratar sectorialmente sin descuidar una globalización del lenguaje y principalmente incidiendo en la expresión espontánea del pensamiento en base a materiales y a dramatizaciones de situaciones comunes. La integración escolar en colegios de oyentes, de estos niños que han pasado bastantes años en centros especiales, es bastante difícil y les exige un esfuerzo considerable, por dos aspectos, por una parte, el nuevo profesor que tiene

ante sí a treinta niños que escuchan, deben concienciar constantemente que hay uno o dos niños que no le escuchan y por tanto, al dar su explicación, debe cuidar hablar de cara a estos niños y con un lenguaje simple y bien articulado, una exigencia de este tipo requiere un esfuerzo importante por parte del maestro, que a momentos le será difícil ya que la misma dinámica de la lección se lo impedirá, teniendo el niño que completar lo perdido de la explicación y estructurarlo a la medida de su pensamiento.

Por otra parte, está el contenido mismo de la lección, que de un colegio a otro se vuelve más complicado y en el que además de superar la forma tiene que empezar a adquirir significados hasta ahora desconocidos para él.

Tener conciencia de estos problemas, no impide de manera alguna que este proceso se de, es más, estamos actualmente llevando a cabo esta experiencia con dos niñas de trece años, que llevan ya uno y dos años de integración en un colegio de oyentes, aquí en Palma, con resultados muy satisfactorios. Paralela a su escolarización normal de EGB, realizan reeducación individualizada de lenguaje en este centro, cuentan con el apoyo de los profesionales de sus colegios, que aparte les

dan clases de repaso de las mismas lecciones de sus respectivos grados y finalmente y muy importante, tienen la constante dedicación de sus padres que van paso a paso, siguiendo este proceso y ayudándoles en el perfeccionamiento de su lenguaje espontáneo y en su comprensión labial.

Sólo queda decir que como en todo proceso de aprendizaje, el resultado depende también en gran medida de la personalidad del niño, de las experiencias que haya vivido y de como se hayan ido desarrollando sus capacidades mentales hasta el momento en que se inicia la integración.

—¿Qué posibilidades presenta la escuela para ayudar a asumir esta experiencia de integración?

Somos conscientes de que las posibilidades reales de la escuela actual, en general, no son las idóneas para llevar a cabo una experiencia generalizada de integración, pero esto, no sólo no debe desanimar sino que es un estímulo para defender la integración, ya que a pesar de las condiciones limitadas de la escuela, han funcionado magníficas experiencias en este sentido. De todas maneras sería deseable por parte de la escuela, un esfuerzo encaminado a disminuir sus contenidos verbalistas en favor del trabajo en equipo y la experimentación.

Y no sólo la escuela, creemos que también el hombre de la calle debe participar en esta problemática, teniendo para el sordo una comprensión no paternalista, sino de derecho, comprometiéndose a entender su lenguaje, a pesar de sus posibles interferencias y gratificándole con su respuesta comunicativa. En definitiva lo que debemos conseguir es hacer del sordo un hablante que escuche con los ojos.

La integración supone un esfuerzo no sólo para el niño sordo, sino principalmente para todos los componentes de la sociedad. Es mucho más cómodo segregar que integrar. De hecho esta ha sido la política seguida con todos los handicaps, tanto sociales como físicos y psíquicos, pero ello no quiere decir que sea lo mejor, sino lo más fácil.

TEXT PER A UN DEBAT

Oferim es següent manifest sobre sa problemàtica de sa llengua catalana inserida dins sa seva realitat sociopolítica. Tot ensenyant de/en català s'hi topa cada dia i creim que es text presentat aquí dona uns elements d'anàlisi prou valuosos i importants per als lectors i ensenyants de ses illes tot i que es manifest va ésser redactat tenint present sa realitat lin-

güística, social i política de Catalunya.

Es manifest fou publicat per primera vegada a sa revista de llengua i literatura "Els Marges" (n. 15) i ha estat reproduït a "Quaderns d'alliberament" diari "Avui", Canigó, Xarxa Cultural, Galica i a Mallorca per "Mallorca Socialista" (n. 21 i 22).

en qualsevol classe de manifestacions orals i impreses, no bastaran per impedir que, en general, els catalans continuïn servint-se habitualment de llur llengua i només aconseguiran, de moment, de frenar el procés de normalització funcional —administrativa, política, cultural, etc.— del català emprés anteriorment per la Mancomunitat i la Generalitat i de consolidar novament, amb tota la força d'una llei a punta de baioneta que no deixava lloc a cap altra mena d'opció, l'anomalia lingüística començada al segle XVI: llengua parlada català, llengua escrita, castellà, és a dir, espanyol. El català continua essent, doncs, el mitjà de comunicació verbal de la major part de la població —llevat dels integrants de les forces d'ocupació espanyoles i dels grups autòctons assimilats als interessos del nou estat—, mentre que l'espanyol es reafirmarà en qualitat de comunicació escrita, forçadament admes per tota la societat catalana.

Entès en tant que sistema polític repressor de la nació catalana, el franquisme no hauria estat gaire més destructor, en ell mateix, del que ho havien estat en llur moment respectiu, anteriors onades annexionistes espanyoles, com ara les encadenades arran de la revolta dels segadors, de la guerra de successió, el lliberalisme jacobí o la dictadura primoriverista. Es a dir, el franquisme actua només, amb els procediments primaris i expedients de la prohibició i la subsegüent persecució, però és mostra totalment incapaç de dur a terme els seus objectius destructors i, alhora, de crear una política cultural i lingüística prou consistent i atractiva perquè capes les majoritàries de l'intel·ligència i la societat catalana s'avinguin de grat a l'espanyolització i a renunciar, doncs, a la llengua i a la cultura pròpies. Entès però, en tant que un període en el transcurs del qual sota unes condicions hostils per a una Catalunya impossibilitada d'autoregirse, s'esdevenen tota una sèria de ràpides i fonamentals transformacions —en menys o més estreta relació amb les condicions històriques que fan que igualment s'experimentin de semblants, en el mateix lapse cronològic, la resta de l'humanitat i, especialment, les societats oc-

cidental—, les quals alteren com mai les estructures socioeconòmiques i demogràfiques de l'Estat espanyol, el franquisme constitueix, sense cap mena de dubte, per a la llengua i la cultura catalanes, una maltempada de incalculable transcendència.

A grans trets, i deixant de banda aquells fets que, amb variacions determinades per a cada moment històric, distorçaven certs usos lingüístics des del segle XVI, els canvis produïts durant el franquisme amb una més directa incidència sobre la llengua catalana són:

- a) la liquidació de les institucions pròpies.
- b) la modificació de l'estructura demogràfica esdevinguda amb les immigracions en massa
- c) la uniformació del sistema de vida i de cultura, general en el món capitalista després de la guerra del 1939-45.

—oOo—

a) La instauració del franquisme comportà, sense que els esforços fets en el món de l'exili i de la clandestinitat arribessin a compensar-ho, la desaparició pública de tot l'aparell institucional propi de Catalunya (el pedagògic i, entre d'altres, el polític, el social, el cultural, el sindical i el recreatiu), en el qual es basava la normalització lingüística i cultural que havien propiciat la Mancomunitat i la Generalitat.

Amb això es produí la desaparició de l'ús públic del català (perquè les noves institucions posades pel franquisme eren espanyoles i amb voluntat espanyolista) i dels corresponents nivells lingüístics (llengua de burocràcia, de la publicitat, etc.) fets que, òbviament, crearen una imatge diglòssica (i per tant una ideologia que implicava un comportament diglòssic), que ha afectat, en primer lloc, la població autòctona catalana; en segon lloc, també la població recentment immigrada: d'una banda, aquest sector de la població deixà de trobar aquelles institucions —ateneus, sindicats, centres recreatius, CADCI, etc.— que, abans del 36, contribuïen a la seva integració; de l'altra, es trobà amb una situació que en uns casos refermava el seu espanyolisme i en altres, potser la majoria, els obligava a l'espanyolització.

b) El 1939, la guerra i l'exili polític produïren un buit en el cos social de Catalunya que a poc a poc va ser omplert per una primera immigració. A partir del tombant dels anys quaranta i cinquanta, quan la dinàmica de Catalunya i el País Basc desbordà la política restrictiva i centralitzadora del règim franquista, els moviments migratoris d'espanyols, expulsats de llur lloc d'origen per la misèria i atrets de Catalunya per la necessitat de ma d'obra, esdevenen un corrent inestroncable i ascendent. Encara tot al llarg dels anys cinquanta la integració lingüística de bona part dels immigrants es fa possible en la mesura en que el català, malgrat la seva exclusió de la vida pública, s'associa amb els status socio-culturals més elevats i és, en definitiva, la llengua de la majoria de la població. Després, però, a mesura que van sorgint barreres senceres habitades per immigrants i, sobretot, a partir del plà d'estabilització (1959) i de l'arribada posterior de la televisió, òbviament emesa tan sols en la llengua oficial de l'estat franquista, la integració esdevé impracticable i ja només es dona en comptats casos individuals motivats per raons voluntaristes. L'alt índex de natalitat de la massa immigrada espanyola provoca un espectacular increment demogràfic, que tendeix a anivellar la composició nacional de la societat del Principat i se susciten alhora noves necessitats que comporten la creació dels serveis corresponents, molts dels quals es troben ja en mans d'immigrants, que inicien així la seva promoció vers els status socio-econòmics més elevats. Apareixen capes socials mitjanes de mentalitat i llengua espanyoles, absolutament al marge de les realitats històriques i culturals dels països.

c) A la destrucció de la infraestructura institucional pública i als canvis demogràfics —emigració política del 39, immigració dels anys 40-60— cal afegir-hi un tercer factor distorsionador: la uniformació creixent del món capitalista produïda, a partir de la segona guerra mundial, sota els auspicis polítics, econòmics, científics i tecnològics dels Estats Units d'Amèrica. La distorsió afecta tot el sistema de vida —menjar, vestir, viatjar, etc.— i lògicament, tota la cultura. La

llengua d'expressió científica o la llengua de relació internacional en tots els països del bloc —i fins i tot, en els països del bloc socialista o del tercer món— és ara l'anglès. I així, totes les cultures nacionals es limiten a traduir o, en tot cas, a fer síntesis de divulgació en la pròpia llengua. Altrament la cultura popular, que fins al tombant de segle havia tingut a tot arreu unes característiques nacionals pròpies, és substituïda per una de nova potència i, alhora, condicionada pels avenços tecnològics, que és tot simplement la traducció de la produïda en anglès i més encara, la produïda als EUA. A Catalunya, on, per raons de tipus sovint comercials, s'havia tendit a vehicular en llengua espanyola la cultura científica —investigació, manuals de divulgació— i algunes formes de la cultura popular —novel·la de fulletó, melodrama, revista musical, cinema, còmics, etc.— a partir de l'instauració del règim franquista, que és, de fet, quan es fixen d'una manera definitiva els nous models, s'hi vehicula d'una manera exclusiva aquesta traducció i aquesta vehiculació, insinuades abans del 39 i imposades, després, per la força de les armes, contribueixen en gran manera a esborrar el grau de consciència de la pròpia identitat, que, malgrat tot, havia resistit les pressions de la immediata postguerra.

En aquest sentit, el cinema i els mitjans de comunicació de masses, molt especialment la ràdio i la televisió, juguen un paper decisiu en l'alteració de les estructures lingüístiques de la societat catalana. A la massa immigrada constitueix, en principi, un factor passiu d'espanyolització, la ràdio i la televisió, atesos a la seva ubicuïtat i el fet d'erigir-se en el més influent portaveu del règim franquista i de la subsegüent monarquia de cara a l'opinió pública, esdevenen un activíssim factor d'espanyolització. Només en referència al fet lingüístic, es pot dir que distorcen l'estructura i l'ús de la llengua dels catalans i que alhora augmenten el prestigi de la llengua oficial, l'aparició pels mateixos anys, d'un fenomen amb valor de mass-media, propi i específic dels Països Catalans, com ara la

(Continúa en pàg. següent)

UNA NACIO SENSE ESTAT, UN POBLE SENSE LLENGUA?

Ans que la nit final em sigui a punt al fatídic avui tombo la cara; tan envellit, em sembla ja difunt. I un nou esclat de fe m'anima encara, i torno, cor batent, a la llum clara per galeries del record profund.

Josep Carner

La situació de conjunt de la llengua catalana resulta, de molt força més precària i inquietant avui dia que no pas durant el transcurs dels decennis immediatament anterior.

Aquesta paradoxa impecablement real i tràgica neix del fet que, en l'actualitat, la societat catalana viu una estructura estatal que aspira a equiparar-se a la vigent dins les democràcies burgeses occidentals i compta, alhora, amb uns organismes institucionals teòricament representatius —entre els quals de moment una delegació governamental relativament autònoma— mentre que, tot al llarg de gairebé els quaranta anys precedents, en canvi, aquesta societat va veure's sotmesa a una dictadura que fixava entre els seus objectius primordials l'exterminació, mitjançant la repressió més brutal i directa —al començament— o mitjançant l'ofec i l'alienació sistemàtica —en les èpoques posteriors de qualsevol vestigi de la llengua, la cultura i la consciència nacional de Catalunya.

Que sigui justament després dels primers assaigs liberalitzadors empresos per tal de superar la dictadura quan hom constati alarmat —però amb lucidesa que permet la perspectiva històrica disponible— que la llengua i la cultura catalanes es troben més que mai amenaçades de mort és un fenomen que requereix explicacions i anàlisi que permetin

d'esbrinar com s'ha arribat a la situació present, si aquesta constitueix o no el preàmbul d'un estat definitivament agònic de la llengua i la cultura de tot un poble i si s'albiren possibilitats històriques viables de redreçament del futur. (Un futur d'altra banda, que només pot ser immediat car, ben al contrari, les generacions venidores, en el supòsit que mostrin algun interès per la llengua secular caldrà que pertorquin de pressupostos semblants als adoptats pels jueus per tal de "vivificar" i "implantar" dins l'actual estat d'Israel la llengua dels seus avantpassats.) En tot cas, és sempre d'esperar que unes quantes reflexions crítiques, lluny de desfermar angiosos espectres apocalíptics, contribuïràn més aviat a desemmascarar triomfalismes suïcides i a restituir la magnitud del problema als seus límits precisos i punyents.

II

Quan el règim franquista es fa amb el poder i implanta arreu de l'estat el nou ordre, Catalunya, derrotada materialment i humana, compta amb un grau de conscienciació suficient, si més no, per arresistir la virulència dels atacs del nou règim contra la llengua i la cultura catalanes. Aquests atacs, traduïts en tota classe de mesures prohibitives sobre l'ús de la llengua

TEXT PER A UN DEBAT

(Ve de pàg. anterior)

Nova Cançó, no és ni de molt suficient per a contrarestar l'abast i els afectes de la ràdio i la televisió, entre d'altres raons perquè aquesta gaudeix obviament d'una difusió molt més àmplia i revesteix un aparent caràcter interclassista i neutre, mentre que la Nova Cançó s'adreça a un públic molt concret i parteix d'unes inequívokes actituds d'oposició a la dictadura).

III

Aquests han estat els tres factors bàsics que han fet que en el curs de poc més de vint anys es passés a Catalunya d'una situació de monolingüisme diglòssic a una altra de bilingüisme diglòssic que tendeix a convertir-se progressivament en un bilingüisme substitutiu. En l'actualitat, una part considerable de la població de Catalunya és de parla materna espanyola. La llengua de comunicació escrita continua essent majoritàriament l'espanyola a tots els nivells. Molt més greu que no pas això, però, és el fet que, a conseqüència de tot el que ha estat dit anteriorment, sigui també per primer cop l'espanyola la llengua de comunicació verbal més estesa. No tan sols el medi visual, imprès, és espanyol sinó que també ho és el medi fònic, oral. Els espanyols, entre ells, se serveixen —no cal dir-ho— de l'espanyol i els catalans se'n serveixen igualment a la vegada per tal de comunicar-se per escrit entre ells i verbalment amb els espanyols. Si aquest ús de l'espanyol en la comunicació escrita no és més que la conseqüència d'antics condicionaments entre els quals destaca el decret de Nova Planta, que els catalans se'n serveixen també en la comunicació verbal de manera espontània revela alguna cosa més que una simple inèrcia històrica. Revela un ús de l'idioma condicionat per factors ideològics, una prescripció i una pràctica interioritzades que els duu a servir-se automàticament de l'espanyol tant si son interpellats en aquesta llengua com si s'han d'adreçar a desconeguts; revela també que no són tan sols llurs hàbits de lectura i escriptura allò que els fa més còmode de recórrer a l'espanyol, sinó també llurs hàbits articuladors i d'expressivitat col·loquial. Un ús ideològicament determinat que és conseqüència, en unes generacions, de la por interioritzada durant la dictadura; en d'altres, de la formació escolar; i, en les més joves, de l'adaptació pura i simple a un medi fònic-visual del tot espanyolitzat (A remarcar, només per posar un exemple significatiu, pel que fa a les generacions més joves, que la introducció i l'adopció del llenguatge contracultural i en definitiva, d'un idiolecte generacional, és duta a terme exclusivament en espanyol) Un ús que resulta, al capdavall —en el cas hipotètic que hi hagi qui s'ho proposi seriosament—, de molt més difícil superació eradicació que tots els barbarismes que infesten avui dia el que queda o de la llengua catalana en tant que mitjà de comunicació verbal. Una llengua progressivament relegada a llengua de la tribu, cada cop més mistificada en la seva base i cada cop més sotmesa, en la seva cúspide a un procés de "culturalització" morfocodificadora, una llengua "marcada" per a ús d'iniciats, amb unes poques funcions connotatives de caire emocional i de vague testimoniatge en les manifestacions públiques, d'una identitat en ca-

mí d'esdevenir més substrat.

Si durant la dictadura hom podria atribuir les causes del ràpid deteriorament de la llengua catalana a la política repressora del règim —al mateix temps que hom confiava ingènument en un no menys ràpid redreçament tan aviat com s'aconsegüés de posar fi a la barbàrie feixista—, a hores d'ara, tres anys llargs després de la fi nominal del franquisme, en vista de quines han estat i no han estat les mesures empreses fins al present per tal de reparar la llengua i la cultura catalanes dels greus danys que li han estat infligits i en vista també de les perspectives existents en aquest sentit de cara al futur immediat, és de constatar: en primer lloc, com els actuals responsables de saldar efectivament, el règim anterior i bastir-ne un de nou (és a saber, el govern central espanyol en tant que detenedor del poder i l'Estat les forces polítiques del Principat en tant que representants dels interessos del poble de Catalunya) negligèncien o entrebanquen amb concessions distractivas la inqüestionable i més que mai urgent necessitat de procedir a normalitzar l'ús de la llengua catalana per assegurar-li un tractament prioritari i restituir-la, així, de facto, en la seva inalienable condició de llengua nacional de Catalunya; en segon lloc, com el ple restabliment de la llengua catalana i la seva igualtat equiparació funcional i ideològica amb l'espanyola han de resultar no tan sols de la prèvia i imprescindible creació d'uns marcs institucionals polítics i culturals que permetin l'autorealització lingüística sinó també de la mateixa capacitat de resposta de la societat catalana per a precipitar una dinàmica autoctòna d'expressió lingüístico-cultural que, tot fent front als condicionaments que l'afecten (com ara el bony contret durant els decenniis dictatorials, el fet de ser una llengua minoritària, en termes absoluts, en comparació amb la llengua amb que conviu, etc.), reixi a imposar-se normalment a tot el conjunt de l'actual societat catalana en virtut de la seva qualitat intrínseca u vàlida pertinença.

A) Pel que fa al govern central espanyol, és evident que el problema de la plena normalització lingüística de les constitucionalment anomenades "comunitats autònomes" no és tal sinó en la mesura en què, a efectes d'estratègia electoral interna i d'imatge política de portes enfora, li cal sostreure llurs llengües de l'estatus de llengües maleïdes a què les havia sotmeses el règim anterior i atorgar-los-en un de nou, més flexible i tolerant, que les identifiqui amb valors emotius, folklorics i literarioculturalistes, en el qual estiguin dotades d'una funció apreudadora més que no pas descriptiva i prescriptiva; un status, en definitiva, que els impedeixi d'interferir-se, no ja a nivell estatal, sinó fins i tot de "comunitat autònoma", amb la que s'entén que ha de continuar essent única moneda lingüística vàlida arreu i per a tot necessària, és a dir, amb la llengua espanyola. La coneixença d'aquesta continuïtat essencial, segons la nova Constitució, un deure ineludible de tot ciutadà de l'Estat Espanyol, alhora que constitueix un dret el fet de servir-s'en. Ara bé, atès que hom, ja que no al deure, sí que, almenys al dret, pot renunciar-hi, i atès que el text constitucional no preveu en justa contrapartida l'obligació dels espanyols resident a les "comunitats autònomes" de

conèixer-ne, si més no, llur llengua respectiva, pot donar-se el cas teòric d'un català i d'un espanyol que, tot i atèr-se —o millor dit, pel fet d'atèr-se— escrupolosament al que els dicta la llei de lleis, es vegin impossibilitats d'arribar a una correcta comprensió mútua.

Aquest exemple, caricaturat però deduït lògicament d'una interpretació literal de la Constitució, explicita precisament unes ambigüitats en la nova legislació que són fruit tant d'una impotència com d'una ferma voluntat per part de l'Estat espanyol de prosseguir, per be que amb d'altres mitjants més subtils d'acord amb les actuals perspectives la política d'aneixionisme lingüístic i cultural de les nacions no espanyoles. Una IMPOTENCIA, d'una banda, en tant que el franquisme, les oligarquies que el patrocinen, no reix a bastir una superestructura estatal prou rígida i momolítica per consolidar amb caràcter irreversible una concloent centralització espanyolitzadora i per ex-terminar la llengua i la consciència col·lectiva de les nacions sotmeses: d'aquí que els successors del franquisme, en la mesura en que són els fills d'una vergonyant impotència històrica, si més no formalment, l'existència d'aquestes llengües, a fer-les objecte d'un tractament especial. Una FERMA VOLUNTAT ANEXIONISTA, d'altra banda, en tant que l'objectiu últim d'aquest tractament especial de les llengües no espanyoles no és altre que el d'evitar-ne la plena equiparació amb la llengua espanyola i preservar-les d'una massa ràpida —a hores d'ara imprecident— extinció. Res no exemplifica millor el doble caràcter de succedani i de sàvia aplicació de tolerància repressiva que reves-

teix les mesures estatals empreses per tal de "protegir" les llengües no espanyoles, que el decret pel qual s'estipula l'ensenyament del català a les escoles del Principat. Aquest decret no evidència tant la trista realitat que ja no és possible d'aprendre la llengua catalana tal com s'aprenen totes les llengües —per simple i directa immersió en el medi en que es parlen—, com els desajusts del govern central espanyol. L'aprenentatge real del català per part dels espanyols i el seu mínim depurat i aprofundit coneixement per part dels catalans només foren factibles, prèvia l'introducció de la llengua catalana dins els engranatges socials que avui dia conformen aquest medi i més influeixen sobre ell, es a dir, els anomenats, mass-media. Disposar, únicament, en canvi, la seva introducció dins l'escola —dins aquest getto clos que en el nostre país no s'ha aconseguit encara de fer efectivament públic i gratuït— no pot sinó mostrar-se com el típic i hàbil recurs integrador de que s'ha servit sempre el sistema sorgit de la revolució industrial-burguesa, és a dir, el recurs d'incloure dins un complex pla docent tota realitat que interessa de tenir sota control, de regular-ne la difusió i de remetre-la a un món de falsos valors abstractes a fi i efecte de neutralitzar-ne l'operativitat, a fi i efecte de "desrealitzar-la". Aquesta "escolastització" de la llengua catalana és més greu en tant que ni tan sols comporta el que es demanava i el que calla per a l'àmbit didàctico-acadèmic —un ensenyament del català, però i sobretot, en català i amb formes i continguts plenament catalans—, sinó que es limita exclusivament a institucionalitzar l'"assignatització" d'aquesta llengua a partir de les mateixes

prerrogatives concedides a qualsevol idioma estranger (tres hores de classe setmanals). En definitiva, aquest decret —com tota altra mesura a emprendre en el futur que no parteixi de la imprescindible necessitat si veritablement es vol procedir a una catalanització eficaç, de potenciar al màxim i paral·lelament la situació de la llengua tant en l'ensenyament com en el mass-media— contribueix a fomentar i ratificar la progressiva conversió del català en llengua morta just en el moment en que l'espanyol esdevé —i així és preten que esdevingui cada cop més— l'única llengua vehicular.

B) Que els detenedors del poder polític de l'Estat espanyol maldir, d'una manera o altra, per destruir la llengua i la consciència de les nacions sotmeses al seu jou ha estat sempre una constant històrica i, per tant, que continuï complint-se avui dia és un fet que no ha d'estranyar a ningú; ara bé que el gruix de les forces polítiques més representatives de Catalunya es facin implícitament copartícips d'aquesta lenta però sistemàtica destrucció de la llengua catalana és un fenomen —motiu per a molts no tan sols d'estranyesa sino també d'indignada sorpresa i reprovació— relativament recent, tant com pugui ser-lo el breu període transcorregut d'ençà de la mort natural de la dictadura. Durant el prolongat transcórrer d'aquesta, tot el que era prohibit o simplement mal vist pels jerarques dominants era capitalitzat tot seguit per les forces de l'oposició, les quals l'aprofitaven per a convertir-ho en bandera i eina reivindicativa. A la brutalitat dels uns corresponien les simplificacions dels altres. La qüestió nacional catalana, en tota la seva complexitat i especificitat, es veié des del moment involucrada en la primària dialèctica suscitada entre ambdós pols oposats. Podríem dir que ni el pol negatiu, representat pel franquisme, no aconseguí de subsumir aquesta qüestió en un pasat que es volia definitivament enterrat, ni el pol positiu, representat per l'oposició, reeixí a assumir-la plenament en les múltiples implicacions que de cara al futur comportava. Encetada l'etapa postdictatorial aquestes forces de l'oposició, esdevingudes progressivament unes alternatives de poder, han hagut de replantejar llurs estratègies i objectius de cara a una acció immediata, d'acord, doncs, amb uns criteris moderats i alta-ment possibilistes que resulten del fracàs de la ruptura i de la corresponent imposició de la reforma política. L'ur forçosa acomodació als nous imperatius vigents les ha dutes a renunciar a bona part de les reivindicacions formulades durant els temps heroics i a mostrar-se reticents davant d'altres que, tot i no poder ignorar, podrien a llur entendre ser contraproduents si es dulen a la pràctica segons les exigències teòriques en principi establertes. I, així, si bé els polítics catalans no han ni de molt desistit, ans al contrari, de continuar reaffirmant Catalunya com a nació i d'exigir, doncs, els drets que com a tal li pertocquen, no han pogut sinó mostrar-se reticents davant un dels problemes certament indestriables d'aquesta reivindicació nacional, però a hores d'ara tingut per inoportú. Aquest problema és el plantejat per la llengua, la "inopertunitat" del qual i les subsegüents actituds ambigües que provoca entre els polítics catalans cal remetre a dues causes ben diferents:

a) UNA RAO PRAGMÀTICA. La qüestió de la llengua no s'insereix avui dia en cap de les diferents pràctiques de classe en vigor a les societats industrials, no en constitueix ni de molt un objectiu prioritari. Abans, encara en plena galàxia de Demòstons i de Gutemberg, la constant i imprescindible necessitat, per a tota classe social abocada a la lluita pel poder, de fer-se amb un idiolecte o llenguatge codificat propi —en tant que vehicle de persuasió i eina de simbolització apta per expressar en termes genèrics i comunament acceptables els interessos d'aquesta classe i la seva concepció de la realitat— passava pel domini previ del màxim nombre de recursos inherents a l'idioma. Actualment, però, la invariable lluita de cada classe per l'assoliment d'un llenguatge propi passa ja de manera pràcticament exclusiva pel grau de control que es pugui exercir sobre els mass-media. Aquests constitueixen el veritable motor de tot procés d'integració i d'intercanvi simbòlic, mentre que l'idioma no n'és més que el combustible; un combustible del qual existeixen moltes marques, per cert. I evidentment, en el cas en que hom disposi de dues marques a l'abast, l'una de les quals representi uns avantatges objectius sobre l'altra, o, dit d'una manera diferent, en el cas d'un bilingüisme diglòssic, amb un idioma, doncs, relegat enfront de l'altre a determinades condicions d'inferioritat, sembla molt clara quina ha de ser la tria, si més no per part dels campsions per excel·lència del pragmatisme ara i sempre, aquí i arreu, o sigui, els polítics; els únics, d'altra banda, que disposen, ara els uns, ara els altres, o així cal esperar-ho— d'un control efectiu sobre els mass-media.

b) Una raó teòrico-ideològica. Allò que podríem anomenar el catalanisme històric travessa avui una profunda crisi que afecta principalment les bases més sòlides en que s'havia fonamentat fins ara. Hi ha nacionalismes, com ara l'espanyol o el francès, sorgits de la necessitat de justificar i de donar cohesió interna a superestructures estatals artificioses, conformades tot al llarg del procés anexionista emprés per un estat imperialista —nacionalisme doncs, de base espiritualista, que han hagut de recórrer a la metafísica més demagògica ("Espanya com unitat de destí en lo universal"; "Llibertat, fraternitat, igualtat" etc.) per tal de presentar com un tot el que no eren més que nacions diverses sotmeses a l'arbitri i interès de la classe dominant d'una sola d'elles. El catalanisme, en canvi, ja ser des del primer moment un nacionalisme de base naturalista, es a dir, fonamentat en realitats objectives, això no perquè no tenia cap estat a justificar (el tenia en tot cas a conquerir), sinó perquè les exigències amb que formulava els seus objectius i els seus drets es basaven en la incontrovertible constatació dels drets diferencials de la societat catalana, una societat conformada unitàriament de manera natural per una mateixa història secular compartida, una mateixa llengua i una mateixa cultura. Era, doncs, una nacionalisme ètnic (que cal no confondre amb el racial), la millor fonamentació teòrica i pràctica de la qual, a l'hora de lluitar per Catalunya i les seves llibertats nacionals, era precisament la de mostrar les més evidents diferències històriques, lingüístiques, socials, cul-

(Continua en pàg. següent)

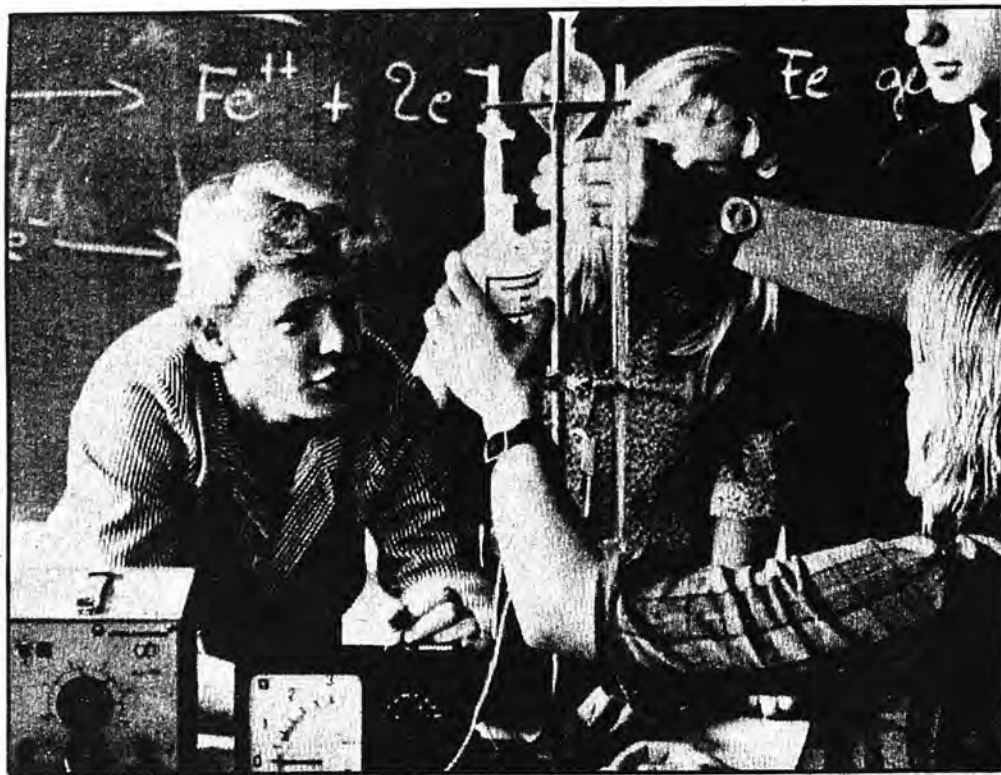

TEXT PER A UN DEBAT

(Ve de pàg. anterior)

turals, econòmiques, etc., que aquesta ètnia presentava en relació amb la dels espanyols. Ara bé, a conseqüència de les gran immigracions dels darrers decennis, la composició ètnica del Principat s'ha vist radicalment alterada, fins al punt que avui la seva societat no resulta ni de molt homogènia, sinó tot al contrari, car es troba escindida en dos gran grups més que diferents entre si. Aquesta nova situació no tan sols ha originat i origina una llarga sèrie de problemes pràctics relatius a la mútua convivència d'uns i altres, sinó que també va trontollar les bases suares adduïdes d'homogeneïtat ètnica en que sempre s'havia fonamentat el catalanisme històric. La incertesa resultant, teòrica i ideològica, es tradueix essencialment en una crisi del concepte d'identitat catalana i en nous motius de recel i incomoditat davant la llengua autòctona.

On més clarament es revela l'esmentada crisi d'identitat és en la creixent tabuïtzació de que ha estat objecte el terme "català", conseqüència alhora de l'evolució seguida per les diferents denominacions emprades per tal de referir-se als immigrants. Després de designar-los amb els noms de "murclanos" o "xarnegos" i, ateses les connotacions classistes i racials dels termes en qüestió —que tan mateix no podien expressar implícitament millor la consciència que del fet diferencial els catalans tenien i volien continuar tenint— un homo va empecar-se, en un intent ingenu i volenterós de facilitar una integració que ja es preveia inevitablement necessària, l'expressió "els altres catalans"; a mesura que aquest "altres catalans" augmentaven en nombre i pujança, sorgia encara un nou eslògan qualificador tendent a manifestar, ni que fos teòricament, la possibilitat d'integració, és a saber, "és català tothom que viu i treballa a Catalunya", eslògan que traïx ja clarament una crisi de la consciència de la identitat col·lectiva, car, per tal de poder englo-

bar tots els nous nats, per tal de poder aferrar-se a la tan necessària i cada cop més inexistente homogeneïtat, renuncia a enquadrar dins el concepte de català tants de catalans escampats pel món que, per causes diverses, ni viuen ni treballen al Principat, però que ells mateixos són i se senten arreu on vagin representants d'una nació amb una història i una llengua inequívocues: Catalunya i el català. El darrer pas d'aquest procés de tabuïtzació del nom català —en demèrit dels catalans i a favor dels espanyols— és l'emprís significativament, pel qual en teoria ostenta el càrrec més important de la política catalana quan s'expressa amb el terme de "ciutadans de Catalunya", presumiblement per tal de no ferir susceptibilitats dels espanyols —els catalans ja és sabut que no en tenen, entre d'altres coses perquè, com veiem, formalment han deixat d'existir— i presumiblement també utilitzant el nom de "Catalunya" com a una simple de-

nominació geogràfica determinada, situada al nord est de l'imperi espanyol.

Si al mateix terme designador de l'ètnia, el qual té al capdall per referent la identitat d'aquesta, resulta, doncs, a hores d'ara suspecte, no cal dir com esdevé malafiable i ambarassós allò que en constitueix un dels trets més immediatament caracteritzadors i diferenciadors, és a dir, la llengua. Aquesta, un dels factors cohesionadors per excel·lència de tot nacionalisme —del naturalista, perquè no en té d'altres ni falta que li fa, i de l'espiritualista, perquè n'imposa un a costa de la liquidació de les altres (hablad la llengua del imperio; "parlez prope, parlez français")— esdevé un factor disgregador en el si d'una societat heterogènia sotmesa a unes mateixes estructures estatals uniformadores. Els encarregats de vetllar per la unitat i la cohesió del tot social renuncien, doncs, a tractar la llengua autòctona, pilar fonamental

fins ara del nacionalisme català com a component imprescindible del concepte d'identitat col·lectiva. Renuncien també a la integració lingüística i cultural dels espanyols, en tant que mesura superadora de la divisió avui existent, i això no pas tant per consciència de la pròpia feblesa davant el govern central espanyol —el qual impediria obviament l'adopció de mesures expeditives en aquest sentit ni tampoc per por de l'actitut hostil o, en el millor dels casos, indiferent dels immigrants vers Catalunya i la seva llengua, com per inseguretat i confusió ideològica pròpia. Els arguments clàssics i tradicionals de que s'havia servit inveteradament el catalanisme històric per justificar i exigir la normalització en l'ús de la llengua (escriure i parlar en llengua del poble, ensenyament en llengua materna, etc) es giren ara en contra d'ell mateix, atès que aquest poble i aquesta llengua materna són en bona part espanyols. No cal dir

com el neolerrixisme —que podria ser definit com aquest capgirament sistemàtic dels conceptes configuradors del catalanisme per tal d'aplicar-los, ara que ja disposa d'una base real i natural i no té per que recórrer a sofismes retòrics, a la massa espanyola establerta a Catalunya— s'aprofita d'aquest desconcert i el fomenta; així, mitjançant l'exercici d'una mecanicista però efectiva revoresibilitat ideològica, presenta als catalans com a imperialistes, i això simplement pel fet que els més conscients d'entre ells reclamen, d'entrada, l'acceptació, per part dels immigrants, de la realitat nacional d'on han fixat llur nova residència —la qual cosa no presuposa la renúncia a la pròpia identitat— i, en les generacions successives, ja nescudes a Catalunya llur definitiva integració en aquesta. Els polítics catalans, desorientats, mancats d'una profunda assumptió del fet nacional català, amessellats davant l'esperança d'aconseguir una mica més de poder i davant l'amenaça d'haver de tornar a les catacumbes, incorren en els mateixos plantejaments reduccionistes i falsejadors establerts per la dictadura i prosseguits per l'actual neolerrixisme, i s'expressen, doncs, consegüentment en termes d'imposar i no imposar la llengua, d'actuar o no actuar com van fer els espanyols amb els catalans, etc. Els polítics catalans s'estan de comprometre's decididament en una accló político-cultural que mena a la progressiva equiparació a tots els nivells del català i l'espanyol —la qual cosa comportaria un tracte preferencial de la llengua catalana per tal de fer-la del tot accessible i utilitzable als espanyols de Catalunya—; així com de desentendre's d'aquesta llengua autòctona i d'abandonar-la definitivament a la incessant fagocitació de què és objecte per part de l'espanyol. Els polítics catalans juguen a voler nedar i guardar la roba i adoptar, doncs davant el problema de la llengua, actituds híbrides i contemporitzaadores. Els caldria potser parar esment que, amb llur

comportament, amb llur ambigüitat i mitges tintes davant la magnitud de la qüestió aquí plantejada, no fan més que contribuir al procés de substratització i extinció a què es va veure actualment sotmesa la llengua catalana. En relació amb ella, tota presa de posició teòrica i pràctica que no vagi més enllà de considerar-la "llengua pròpia" de Catalunya i que no tendeixi explícitament a restituir-la de facto en la seva encara usurpada condició de llengua nacional de Catalunya, només fa que introduir lleugeres variants en la persecució desencadenada a partir del '39 en contra seva i en contra de tot el que implica.

IV

De tota la present anàlisi, no se'n poden extreure —ni se'n volen extreure— sinó preguntes, formulades, això sí, amb un to malèvol i amarg. Preguntes del tipus de com ha de ser possible —i ho ha de ser— en aquesta avançada segona meitat del segle XX, d'aconseguir que perduri i es desenvolupi la llengua i, per tant, la cultura d'una nació mandada d'estat; de com pot resoldre's el dilema d'integrar una part d'una població que tot i residir-hi, no ha assumit encara la realitat nacional catalana, sense disposar d'escola ni de mass-media; o bé de com introduir aquesta escola i aquest mass-media en una població, una part de la qual encara no ha realitzat la seva autointegració conscient; de com, en definitiva, endegar, sense un suport polític efectiu i, per tant, sense una vida pública autènticament catalana a tots els nivells, un procés lingüístico-cultural prou extens i competent perquè justifiqui l'existència viva d'aquesta llengua en virtut de les seves realitzacions presents i no de les d'un passat massa transcendentalitzat.

Per raons científiques, aquesta anàlisi es refereix només a la situació de la llengua a Catalunya. Seria desitjable que, a les illes, al País Valencià i a la Catalunya Nord, hom la completés de llur perspectiva.

FITXES DIDÀCTIQUES

Introducció

Presentam dues fitxes didàctiques tretes des "Butlletí interior dels seminaris de la DEC (Omnium Cultural)" que amablement mos ha autoritzat sa seva publicació.

"El comentari de text" és una exposició sobre metodologia i didàctica des tema anunciat, mentres que es segon: "Iniciació a la lectura i l'escriptura al voltant d'una cançó" ofereix una tècnica a un recurs didàctic concret.

Sa nostra intenció és oferir fitxes didàctiques elaborades pes mateixos mestres i ensenyants de/en català de Mallorca, Menorca, Eivissa i Formentera. Es tema o contingut pot ésser qualsevol aspecte de s'ensenyament de/

en català: objectius, tècniques i recurs didàctics, avaluació, ús de materials didàctics, ús i maneig de textos de tot tipus, problemàtiques concretes, etc... i es nivell d'ensenyament al qual se refereix sa fitxa també pot ésser qualsevol: guarderia, preescolar, EGB (ses dues etapes), BUP, FP, adults, castellano-parlants (nins) castellano-parlants (adults), etc.

Si es tracta d'una experiència didàctica pròpia esmentan, només com a suggeriment, es punts següents susceptibles d'ésser tractats:

a) Els alumnes: edats, nivell d'ensenyament, número dins es grup classe, relació de catalano-parlants/cas-

tellano-parlants.

b) Objectius que es proposen.

c) Tècniques didàctiques materials, textos.

d) Procediments (descripció de s'experiència).

e) Evaluació des resultats crítica, conclusions i recomanacions.

f) Mostres de materials elaborats per mestres i alumnes.

g) Bibliografia de textos utilitzats i de ses publicacions de teoria i pràctica pedagògica que inspiraren s'experiència.

Podeu enviar es vostres treballs a CEDEC (Obra Cultural Balear). Carrer Impremta, 1, pral. Palma.

EL COMENTARI DE TEXT

per F. Garriga i Barata

Tots els programes de llengua i literatura ens parlen sempre del Comentari de Text. Parlen de la seva necessitat i de la seva importància. I ens donen consells per fer-ho bé. Però sovint els autors són poc clars a l'hora d'ensenyar a mestres i alumnes com cal que sigui fet. Alguns per massa simples, i altres per massa savis. Sembla, moltes vegades, que ja donin per suposat que el mestre sap perfectament amb què se les heu, i altres vegades ens fan la impressió que el que volen és fer exhibició dels seus amplis coneixements. En el primer cas, per poc, ens quedem sense saber gran cosa. En el segon, per massa, ens deixen espantats i covards: nosaltres mai no arribarem a fer una cosa com la que ells ens proposen.

I, en realitat, a nivell d'EGB i BUP, les coses són o caldria que fossin molt més senzilles.

Què és un comentari de text?

Comentar un text és donar-ne compte, és comprendre'l i és intentar judicar-lo en el seu esperit i la seva lletra.

D'entrada, per tant, ens caldrà tenir presents uns breus principis: és necessari, de totes totes, sotmetre's al text. És d'una importància cabdal, a l'hora de voler comentar un text, oblidar els nostres sentiments, les nostres idees, els propis punts de vista i procurar que el que sentim i estimem no enterboleixi el nostre pensament, per tal de poder crear i ressuscitar el pensament, els sentiments, els punts de vista de l'escriptor. Ens interessa només la realitat que pugui sorgir de la lectura de les seves planes. Deia Renan que la lectura d'un text calia que fos històrica sota pena de ser cega.

En segon lloc, és completament necessari defugir grans exegesis amb motiu del text. Tornar a

(Continúa en pàg. següent)

EL COMENTARI DEL TEXT

(Ve de pàg. anterior)

explicar el que diu un text, amb altres paraules, fer-ne una paràfrasi, és perdre el temps, no és comentar un text.

Tot això ve del fet que la qualitat essencial d'un bon comentari cal que sigui *la precisió*. Diguem, entre parèntesis, que tot comentari que pugui servir, en les seves línies generals o en el seu detall, indistintament per a dos fragments quasi paral·lels, és dolent. Cada text vol dir-nos una cosa, expressar un sentiment i tot això en l'esperit de cada autor, en el moment en què ho escriu, té només un sentit i prou.

Per on comença el comentari d'un text?

Per senzill que sembli, *comença per entendre'l*, i entendre'l a fons. Caldrà, per tant, que abans de pretendre judicar-lo en fem una llegida a consciència per veure d'entendre'l bé. Que no ens quedin paraules sense saber el que volen dir, ni paràgrafs tèrbols. Hem de mirar d'aclarir, primer, tot el que ens pugui quedar fosc.

Si fem ben feta aquesta primera llegida, el text ens deixarà ja algun sabor: si és alegre ens deixarà un sentiment d'alegria, si trist de tristesa, si és misteriós... si és filosòfic... Hem d'annotar aquest primer sentiment, perquè després ens caldrà confirmar-lo.

També, d'aquesta llegida, en fixarem *el tema*. El tema no és l'argument, està a la base de l'argument, però cal no confondre les dues coses: és l'ànima de l'argument. *El tema* és aquell sentiment, aquella sensació, aquella idea que l'autor vol deixar en el nostre esperit un cop llegit el text. I l'argument són els fets a través dels quals ens la vol fer arribar.

El bon escriptor sempre vol comunicar-nos alguna cosa, als lectors interessats, i cal que la sapiguem veure.

De tot plegat deduirem que aquesta primera lectura cal que sigui atenta i detallada, feta sense presses i amb extrema cura. Si resumim el que hem dit, d'aquesta primera llegida en traurem:

- la idea mestressa que regeix el text
- el sentiment dominant
- el sentit general

Tot plegat és molt important per tal de no viuar des d'un començament el comentari.

Ja entès el text

i après el sentiment que embolcalla tota l'obra, passarem a prendre nota dels detalls. A partir d'aquí caldrà *rellegir el text* totes les vegades que calgui per tal d'anar entenent-lo en tots els

seus detalls. Tot pot ser-nos important:

- l'escenari on es desenrotllen els fets
- els personatges que porten a terme l'acció (d'aquests, si es tracta d'un text d'una certa amplària, naturalment, caldrà que prenguem bona nota de tot el que ens en digui l'autor tant des del punt de vista de descripció física, com des del punt de vista dels sentiments que els posseeixen, descripció moral, comportament davant dels esdeveniments...)
- el temps en què transcorren els fets (això ens donarà sorpreses; veurem, per exemple, que a vegades moltes ratlles ens descriuen un temps molt curt i com amb poques paraules poden ventilar-se anys sencers)
- la classe social a què pertanyen els protagonistes
- la localització geogràfica...

No oblidem que un bon autor no diu mai res a la babalà; tot té en el seu pensament un significat, per fosc que el vegem i per inconnexa que puguem trobar la narració. Tot això ens ajudarà a descobrir *les intencions de l'autor*. No podem perdre-ho de vista, ja que al final ens en caldrà donar fe.

De tot això, en farem una *fitxa de lectura* que servirà per a organitzar el nostre pensament.

Donem un nou pas.

Com s'expressa el nostre autor?

- prosa o vers?
- explica?, descriu?, dramatitza?
- el fragment és líric, èpic...?
- està escrit en forma epistolar, dialogada...?
- en primera persona, en tercera...?
- és un monòleg?
- l'autor ens parla d'ell?
- parla des de dintre l'acció del text, o s'expressa en forma objectivada? sent els esdeveniments com a existents fora d'ell, o com formant part de la seva pròpia vida?

Respondre aquestes preguntes i altres de semblants significa *estudiar les formes d'expressió*.

I no ens oblidem de precisar, en aquest punt, el gènere literari a què pertany el fragment. Potser ens caldrà repassar-los bé en alguna preceptiva literària i estudiar-ne les lleis que els regeixen, perquè és necessari analitzar si les compleix bé.

D'aquesta manera, a poc a poc, anirem penetrant en el veritable sentit del text.

Fetes aquestes coses, estarem en immillorable posició per a estudiar *l'estructura del text*. Tots

els textos en tenen. Un bon escriptor no es posa a la feina a la bona de Déu. Abans ha pensat el que vol dir i ha precisat la manera com ho dirà i amb quin ordre.

Estudiar l'estructura d'un text significa endevinar-ne aquest ordre, que en el cap de l'escriptor constituïa com l'espina dorsal del seu missatge.

Sense aquesta estructura externa cap obra no pot ser bona. Recordeu que aquest ordre que busquem pot ser de moltes maneres: obert, tancat, lineal, concèntric...

És important de veure com ha vertebrat l'autor el text que ens ocupa, i caldrà que en fem un breu esquema, el més breu possible, però també el més complet, i el més clar.

Donem un nou pas.

El comentari lingüístic del fragment a estudiar

És potser un dels aspectes més difícils, perquè serà on caldrà que més ens cenyim a les paraules escrites. No es tracta de la tradicional anàlisi sintàctica, ni de fer un estèril recompte de substantius, verbs i adjectius. Es tracta de saber trobar els autèntics valors del llenguatge que ha emprat el nostre autor per a fer-nos arribar el seu missatge.

El comentari lingüístic és el que s'ocupa del *rotatge* extern que vesteix l'obra. Aquí estem ara en el punt en què molts dels comentaristes moderns hi han abocat el sac. L'experiència, però, ens ensenya que, a nivell d'ensenyament mitjà, no cal exagerar. Ens importa no perdre de vista que tot el que en aquest sentit vulguem fer per als nostres alumnes, mira només a una més intensa, acurada i fidel interpretació d'un text, a fi de poder-ne exposar el que en pensem, amb fonamentades raons.

Tampoc, però, no s'ha de caure en l'extrem de negligir-lo. Els alumnes estimaran el llenguatge si nosaltres els el sabem fer estimar, i l'estimaran sempre en la mesura en què nosaltres l'estimem. I és important fer-los veure com un autor empra els mots i modela les frases a fi de tornar-los dòcils instruments, a les seves mans, de la idea que vol comunicar. És dintre d'aquesta línia, i amb aquest esperit, que caldrà endinsar-nos en aquest punt.

Ho farem a diferents nivells.

Si agafem primer *el nivell morfosintàctic*, caldrà que ens fixem en l'ús que fa l'autor de substantius, adjectius, pronoms, verbs, sintagmes nominals i sintagmes verbals, com estructura les oracions, com les lliga, com matisa el dubte, el de-

sig, com utilitza l'estil indirecte, les oracions interrogatives, les admiracions, com ordena les paraules. Qualsevol element de forma que repercuti en l'estil ens interessa. És importantíssim que puguem arribar a veure la connexió entre el signe i l'expressat, la lligada del fons i de la forma.

Després anirem *al nivell fònic*: accent, entonació, insistència, estudi expressiu d'estrofes i versos, si es tracta d'un poema...

I finalment anirem *al nivell semàntic*: el lèxic, la imatge, la metàfora, els símbols...

Tot aquest apartat és molt ric en possibilitats. Si sabem fer-lo treballar bé, veurem com cada autor té una forma d'expressar-se que és seva i prou. I poder fer que l'alumne l'arribi a descobrir és un exercici que pot resultar molt interessant i creatiu.

I ja no ens queda sinó atacar l'últim punt del comentari de text: el de la crítica personal que clourà el nostre exercici.

La crítica personal com a conclusió

Cal que després d'haver examinat a consciència un text n'extraguem un judici, una postura personal. En aquest punt podem posar en relleu les qualitats i les característiques dominants, els valors més sobresortints, i també subratllar el que creiem que sigui deficient. Així mateix deixarem constància dels sentiments que ha engendrat el text en nosaltres i de les sensacions que ha estimulat i provocat.

No cal dir que aquest comentari caldrà que el construïm com un tot vivent, lligat i coherent.

Quant a les conclusions, val la pena d'establir-les en ordre de generalitat creixent.

I vigilar molt a no desbordar el text que hem estat estudiant, i a no estendre'ns en àmplies consideracions sobre l'obra, l'autor, el seu talent, el seu caràcter, la seva vida, el seu segle i els segles precedents i següents. El comentari d'un text no ha de convertir-se en una dissertació o en una lliçó d'història literària.

Si intentem resumir una mica tot el que hem dit, veurem com, malgrat que pugui semblar tot plegat una cosa molt embolicada, és molt simple. En realitat comentar un text no és sinó donar resposta a tres preguntes:

- què ens diu l'autor
- com ens ho diu
- per què ens ho diu?

A aquests tres interrogants (què, com i per què) ens caldrà donar una resposta personal objectiva i científica.

Ni res més ni res menys.

OBRA CULTURAL BALEAR

PRIMER CONCURS DE MATERIAL DIDÀCTIC

Amb l'objectiu de contribuir a resoldre les necessitats més urgents de material didàctic adequat per a l'ensenyament de la llengua catalana o de qualsevol àrea docent en el mateix idioma, l'Obra Cultural Balear convoca el primer concurs de Material Didàctic, d'acord amb les següents bases:

1. Poden concórrer a aquesta convocatòria tots els treballs

que puguin ser útils per a l'ensenyament del català o en català, a qualsevol nivell educatiu, orientats a l'ensenyament de catalanoparlants o castellanoparlants, i en tant si corresponen a la programació íntegra d'una matèria, com si es tracta de programacions parcials o de material complementari.

2. Un jurat, integrat per persones enteses en matèria d'edu-

cació, que oportunament es donarà a conèixer, seleccionarà els treballs que, a judici seu i en funció de les necessitats més urgents que existeixen a les nostres illes, mereixin ésser editats.

3. L'Obra Cultural Balear destinarà 500.000 ptes., import de Premi d'Honor "Jaume I", a la publicació de material didàctic seleccionat pel jurat, d'acord amb l'ordre de prioritats que aquest hagi fixat. Els treballs que no puguin ser editats immediatament, per manca de presupost, podran ser retirats pels concursants; no obstant això, l'Obra Cultural Balear podrà adquirir-ne una còpia per tenir-la en dipòsit a la seva biblioteca.

4. Els treballs hauran de ser enviats a l'Obra Cultural Balear (Carrer Impremta, 1, pral. 2on.), acompanyats del nom i del domicili de l'autor o autors, abans de dia 30 de juny de 1980.

5. També podran presentar-se sol·licituds d'ajuts de treball

per a la preparació de material didàctic, que hauran d'anar acompanyades d'un pla de treball detallat, que especifiqui el temps necessari, els participants i l'ajut sol·licitat. Els mateixos membres del jurat consideraran, en funció de les disponibilitats econòmiques de l'OCB, l'adjudicació de aquests ajuts. Els plans de treball seran presentats dins el mateix termini i a la mateixa seu de l'OCB, encapçalats amb la indicació: Sol·licitud de treball.

6. L'Obra Cultural Balear ha concertat amb una empresa editorial especialitzada, un representant de la qual formarà part del jurat seleccionador, la publicació del material seleccionat. Aquesta empresa aportarà a l'edició una quantitat igual a la que aporta l'OCB. Els autors dels treballs seleccionats i editats conservaran el dret de propietat intel·lectual que la llei els reconeix.

Man parlat sobre es decret d'incorporació des català a s'ensenyament de ses illes Balears

TONI ARTIGUES: Llengua y ensenyament a Mallorca Socialista, núm. 20 de gener 1980, pàgina 3.

-LA COLUMNA DE FOC. Secció de s'Ultima Hora des dissabtes.

-LLUCH número monogràfic 686, juliol-agost 1979.

-ANTONIA MAS I CATALINA BONNIN, sobre la no aplicació del decret de bilingüisme a Mallorca Socialista, núm. 21, febrer 1980, pàgina 7.

-MOVIMENT COMUNISTA: Declaració davant es 31 de desembre, fulla volant (també publicada a Balears-debat, es 17-I-80).

Recordam a tots els lectors que en es número anterior des Butlletí de la CEDEC (titulant Informació CEDEC), publicat dins Pissarra, núm. 24, gener 80, oferiem es textos complets des decret i de s'ordre ministerial que incorporen sa llengua catalana a s'ensenyament dins s'àmbit de ses illes Balears.

Es lectors que en vulguin un exemplar (a 25 pessetes) el poden recollir en es domicili de sa redacció: carrer Vinyaça, 14, Palma. Tel. 460888.

NOTA

Ses pàgines des "Butlletí de la CEDEC" estan obertes a tots es mestres i ensenyants de/en català que vulguin donar a conèixer experiències didàctiques pràctiques o que vulguin plantejar i discutir qualsevol aspecte de s'ensenyament de/en català.

Escriu a CEDEC (Obra Cultural Balear)
Carrer Impremta, 1, pral. Palma.
Tel.: 223299.

BUTLLETI DE LA CEDEC

Iniciació a la lectura i l'escriptura al voltant d'una cançó

En la present fitxa didàctica parlarem d'alguns dels treballs d'iniciació a la lectura/escriptura que podem fer amb els nostres alumnes, al voltant d'una cançó.

Els primers exercicis referents a aquesta matèria no podem considerar-los com a escriptura pròpiament dita, sinó més aviat com a exercicis de pre-escriptura, ja que el nen es limita a relacionar paraules amb els dibuixos corresponents, o amb altres mots. Més endavant comença el procés de còpia de paraules, i després, de petits textos. Finalment, el nen escriurà ja de memòria els mots que se li demanin, i que, no cal dir-ho, haurà treballat prèviament.

Les possibilitats que per treballar exercicis d'aquest estil ens ofereix una cançó són, realment, molt importants. Els nens, després de cantar-la unes quantes vegades, en coneixeran el text oral a la perfecció. Si a més a més el/la mestre/a els l'ha explicada, hi ha introduït un centre d'interès que els n'ha ampliat els conceptes, ells n'han fet dibuixos, i fins i tot l'han representada, podem dir que estan preparats per començar a encarar-se amb el text escrit.

A més a més, una cançó, com que acostuma a tenir una estructura repetitiva, ens permet de poder presentar amb gran facilitat exercicis de còpia de mots.

Reescriure determinades estrofes o parts del text repetitives de la cançó:

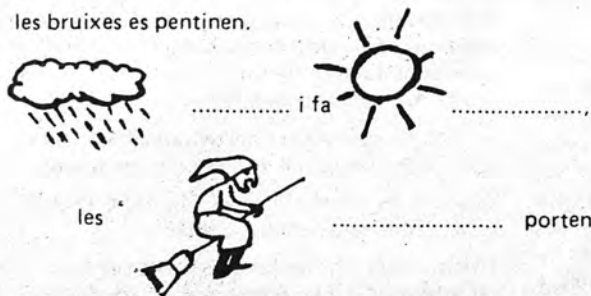
Vegem a continuació alguns exemples de tipus d'exercicis:

Copiar una paraula que surt representada en el text, i que, a més a més, és indicada per un dibuix:

PLOU I FA SOL

Plou i fa sol,

les bruixes es pentinen.

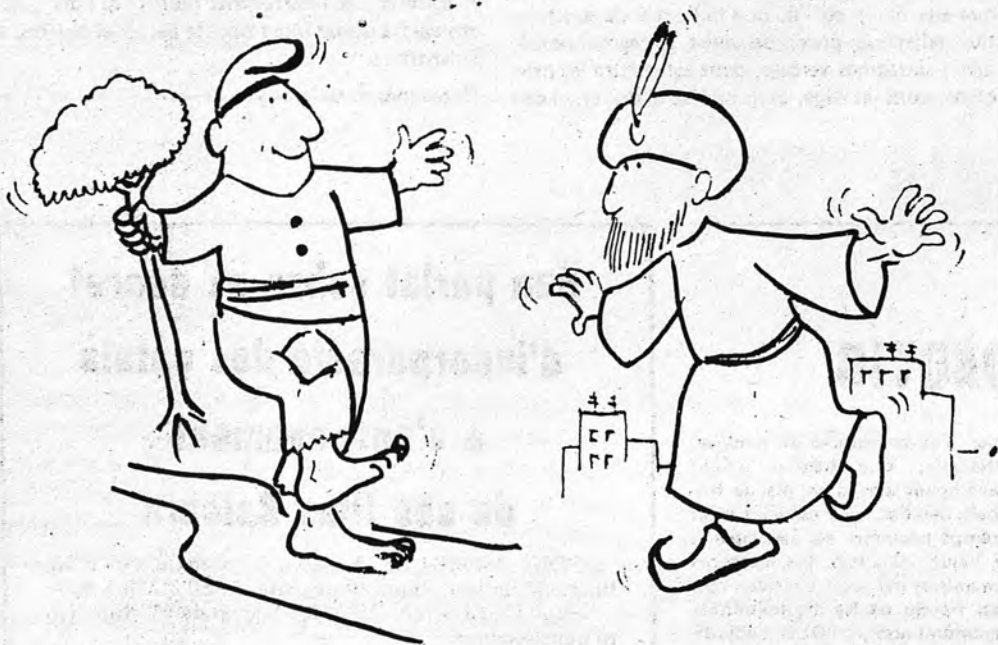

Tornar a escriure una paraula que surt repetida en el text:

EL GEGANT DEL PI

El gegant del Pi
ara balla, ara balla,
el ..... del Pi
ara ..... pel camí.

El gegant de la ciutat
ara balla, ara balla,
el gegant de la .....
..... balla pel terrat.

Escriure una paraula determinada a triar entre unes quantes paraules donades:

PLOREU, PLOREU NINETES

Ploreu, ploureu ninetes
que el ..... està malalt,
té mal a la poteta
i el ventre li fa mal.

No pot menjar civada,
sinó ..... pelats,
no pot menjar a l'estable,
sinó amb ..... daurats.

roc	minyons	coixins
ric	pinçons	cosins
ruc	pilons	conills
rec	petons	camins

MARGARIDETA

Margarideta, lleva't de matí,
que n'és tard de matinada;
Margarideta, lleva't de matí
que n'és tard de de matí.

Prou me'n llevaria jo
si sabates en tenia,
prou me'n llevaria jo
però sabates no en tinc, no.

Prou me'n llevaria jo
si mitgetes en tenia,
prou me'n llevaria jo
però mitgetes no en tinc, no.

Pere va a la plaça,
Pere ja n'hi compra,
Pere ja l'hi porta,
Pere ja és aquí.
Margarideta,
lleva't de matí.

Margarideta, lleva't de matí,
que n'és tard de matinada;
Margarideta lleva't de matí,
que n'és tard de de matí.

.....
.....
.....
.....

.....
.....
.....
.....
..... faldilles .....

Aquest exercici és un xic més difícil, ja que el nen ha d'excriure unes paraules que no veu representades d'una manera immediata; només en té el coneixement oral de cantar-les i veu el dibuix que les representa:

A, B, C,

la pastera ja la sé.

Si hi ha ..... me'l menjaré,

si hi ha ..... faré el mateix.

Si el pare m'hi atrapa
fugiré com una .....

si la mare no m'hi vol
fugiré com un .....

L' ..... refila quan surt el .....

i obrint les ales arrenca el vol.
L' ..... té ..... i un ..... petit i quan té

gana caça un .... que cantes de bon

matí jo et dono els ..... del meu jardí.

Escriure una paraula que no surt representada en el text donat:

Cuca de ..... claror suau.
Qui t'ha donat el teu .....?
Potser un ..... que no sap volar,
o un ..... de sol que ha caigut al
.....

OPOSICIONES EGB

ORDEN de 28 de febrero de 1980 por la que se convoca concurso-oposición, turnos libres y restringido, para el ingreso al Cuerpo de Profesores de EGB.

Bases de Convocatoria

I NORMAS GENERALES

a) Turno libre.

1. Se convoca concurso-oposición libre a Ingreso en el Cuerpo de Profesores de EGB para la provisión de 1.200 plazas en expectativa de destino, de las cuales se reservan 300 para los que se encuentren desempeñando unidad docente en Centros Estatales de EGB como Interinos o contratados.

B) Turno restringido.

2. Se convocan 1.000 plazas, igualmente en expectativa de destino a proveer por el turno restringido.

II SISTEMA SELECTIVO

3. La selección de aspirantes se realizará mediante el sistema de concurso-oposición que permita apreciar los antecedentes académicos de los candidatos, su preparación científica y pedagógica y aptitudes didácticas. Las proporciones serán: una tercera parte para los aspirantes en el área de Ciencias Sociales, otra tercera parte para los de Matemáticas y Ciencias de la Naturaleza, y otra tercera parte a los de Filología, a elegir por el opositor.

El Sistema selectivo tendrá las siguientes fases:

A) Turno libre.

Primera fase:

Concurso.— Los candidatos acreditarán sus antecedentes académicos y la capacidad que hayan podido demostrar en la docencia, cuando la hayan ejercido.

Segunda fase:

1o. Pruebas eliminatorias que serán de tres clases:

—Prueba de madurez cultural: tendrá una duración de tres horas.

—Prueba de conocimientos específicos: Área de Filología, Área de Matemáticas y Ciencias de la Naturaleza y Área de Ciencias Sociales, a elegir libremente por el opositor.

—Pruebas de madurez profesional, que constará de los siguientes ejercicios:

1) Desarrollo oral, durante una hora, como máximo, de tres temas elegidos entre seis sacados por sorteo del cuestionario de las Ciencias de la Educación.

2) Programación de una unidad didáctica de las comprendidas en las orientaciones pedagógicas para la EGB y propuesta por el tribunal.

Tercera fase:

1) Curso de formación selectivo que organizará los Tribunales de acuerdo con los ICE, que supervisarán y financiarán su realización, llevándose a cabo en las Escuelas Universitarias de Profesores de EGB. Solo existirá las calificaciones de Apto y "No Apto".

Quedan exentos de la realización de este curso los Licenciados en Filosofía y Letras (sección Pedagogía) y los Diplomados en las Escuelas Universitarias del Profesorado de EGB, así como todos los Maestros de Primera Enseñanza y Profesores de EGB anteriores al Plan 1971.

b) Turno restringido.

Primera fase

1. Concurso.— Los candidatos acreditarán sus antecedentes académicos y la capacidad que hayan demostrado en la docencia. La documentación acreditativa de esta fase se entregará al Tribunal por parte de cada concursante en sobre lacrado y firmado, en un plazo fijado por aquél.

Segunda fase

—Pruebas eliminatorias

1) Fundamentos metodológicos.— Consistirá en la redacción por escrito en un tiempo máximo de dos horas, de uno de los temas que figuran en el anexo V.

2) Aplicación didáctica.— Cada uno de los candidatos, al ser citados por el tribunal, presentará un programa en el que se desarrollen las orientaciones de la segunda etapa de EGB relativas al área a la que concurren en la oposición se acompañará de las justificaciones didácticas.

El candidato elegirá un tema de tres sacados a suerte. Dispondrá de dos horas para la preparación del mismo y la elaboración de un guión que utilizará durante la exposición oral y entregará posteriormente al Tribunal. Podrá consultar todo el material por el apartado.

La exposición no podrá sobrepasar los cuarenta y cinco minutos, recogerá dos aspectos: uno, la exposición de la lección elegida, con contenidos que deberán ser accesibles a los alumnos de segunda etapa de EGB dos, una breve exposición de los medios didácticos complementarios para la mejor comprensión del tema.

Tercera fase.

—Curso de formación selectivo.— Igual al especificado para el turno libre.

III REQUISITOS DE LOS CANDIDATOS

a) ser español.

b) Reunir alguna de las condiciones siguientes:

—poseer el título de Diplomado.

—ser Licenciado o Diplomado Universitario.

—poseer el título de Maestro de Primera Enseñanza y haber realizado el correspondiente curso en los ICE.

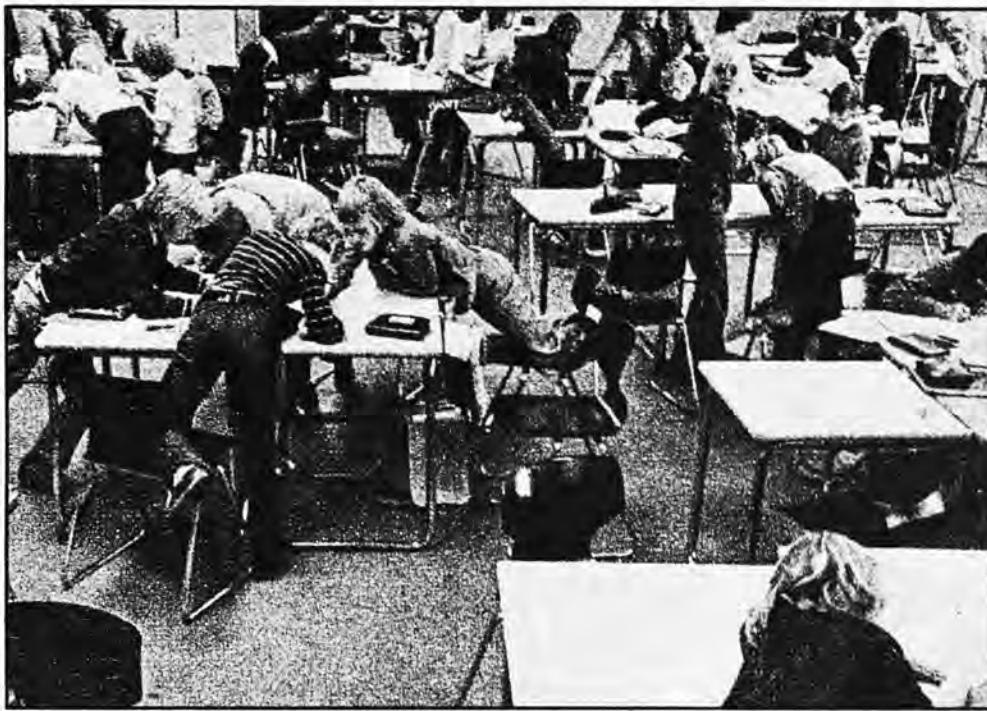
—no padecer enfermedad ni defecto físico ni psíquico alguno que impida el desempeño de las correspondientes funciones.

—no haber sido separado mediante expediente disciplinario del servicio del Estado o de la Administración Local.

Para obtener derecho a entrar en el cupo del 25o/o de las plazas que ha de reservarse para el personal interino o contratado deberá acreditarse estar prestando servicio como interino o contratado. En el turno restringido será preciso reunir, el hallarse prestando servicios como interinos en la fecha de terminación del curso académico 77-78, siempre que continúe prestandolos hasta la fecha de la publicación de la presente orden.

IV SOLICITUDES

La solicitud se deberá formular por duplicado, y los aspirantes del turno libre acompañarán a su solicitud una certificación académica personal en la que conste las calificaciones obtenidas

en los estudios correspondientes al título que les dá derecho a opositar.

Al turno restringido acompañarán a su solicitud una certificación expedida por la correspondiente Delegación Provincial del Departamento, en que hagan constar de modo expreso, que el interesado se hallaba el 31 de agosto de 1978 prestando servicios como interino o contratado.

El plazo de presentación será de treinta días hábiles. Es absoluta la prohibición de presentar solicitudes en más de una provincia, así como uno solo de los turnos (libre o restringido, no ambos). El importe de los derechos de examen será de mil pesetas.

V DESIGNACION DE LOS TRIBUNALES Y SU ACTUACION

Los tribunales calificadoros serán designados por el Ministerio y su nombramiento se publicará en el BOE; estarán constituidos por:

—Presidente: un catedrático de Escuela Universitaria de Formación de Profesorado de EGB.

—Vocales: un inspector técnico de EGB.

—Tres profesores de EGB, en las áreas correspondientes, a propuesta de la Delegación del Departamento.

VI COMIENZO Y DESARROLLO DE LAS PRUEBAS SELECTIVAS

Las pruebas darán comienzo dentro de los días comprendidos entre el 23 y 28 de junio de 1980 y deberán haber concluido el 31 de Agosto. La fecha, hora y lugar del comienzo de los ejercicios serán fijados por el tribunal correspondiente.

VII CALIFICACION DE LOS EJERCICIOS Y VALORACION DE MERITOS

Sistema de calificación de los ejercicios.— Cada miembro del Tribunal concederá en cada ejercicio una puntuación de cero a diez puntos. La puntuación se fijará dividiendo la suma total obtenida por el número de jueces, y se hará pública al final de cada ejercicio.

Cuando entre las puntuaciones exista una diferencia de más de tres puntos, o tres puntos serán eliminados automáticamente excluida la calificación máxima y mínima.

Valoración de méritos.— Con posterioridad a la finalización de las pruebas eliminatorias se procederá por el Tribunal a valorar los méritos de los aspirantes que hayan superado dichas pruebas, pudiéndose asignar a cada opositor un máximo de cuatro puntos:

—hasta dos puntos por el historial académico.

—hasta dos puntos por los años de servicio en la enseñanza oficial.

En el TURNO RESTRINGIDO

La calificación se verificará en dos partes, la primera se referirá a la fase de Concurso, la segunda será global.

La fase de concurso se realizará y publicará con posterioridad a las pruebas y no podrá ser superior a diez puntos.

La relativa a las pruebas se hará en la forma siguiente: la prueba de fundamentos metodológicos se puntuará de 0 a 10 puntos; de la misma forma se puntuará la prueba de aplicación didáctica. Para figurar en la prueba propuesta de candidatos aprobados será necesario haber obtenido un mínimo de cuatro puntos en la calificación global de la fase de oposición y de seis en el total resultante de la suma de las obtenidas en ambas fases.

El expediente académico se valorará hasta un máximo de 2 puntos; los servicios docentes se valorarán 1 por año si son en centros estatales y 0,5 puntos si son en centros privados.

Por este apartado se podrán conceder hasta un máximo de tres puntos; las publicaciones de carácter pedagógico, los premios y distinciones hasta un máximo de 1 punto.

VIII PRESENTACION DE DOCUMENTOS

Hecha pública por el Tribunal la relación de seleccionados por la oposición que han de pasar a realizar el curso teórico-práctico, los candidatos en ella comprendidos presentarán:

—Certificado de nacimiento en extracto, expedido por el Registro Civil.

—Copia compulsada del título alegado para participar en la oposición.

—Certificación negativa de antecedentes penales por la comisión de delitos dolosos.

—Certificación expedida por un Dispensario Oficial Antituberculoso.

—Certificación facultativa que acredite que el interesado no padece enfermedad infecto-contagiosa ni defecto físico ni psíquico.

—Declaración jurada de no haber sido separado mediante expediente disciplinario del Servicio del Estado o de la Administración Local, ni hallarse inhabilitado para el ejercicio de funciones públicas.

El plazo de presentación de estos documentos será de treinta días, a partir de la publicación por el Tribunal de la lista de aprobados en las pruebas eliminatorias, independientemente de la realización del curso.

IX TOMA DE POSESION

En el plazo de un mes, a contar de la notificación del nombramiento deberán los aspirantes tomar posesión de sus cargos y cumplir con el requisito exigido en el apartado c) del art. 36 de la Ley de Funcionarios Civiles del Estado de acuerdo con la fórmula establecida por el Decreto 707/1979, de 5 de abril (BOE del 6).

ANEXO I (Temario para la prueba a)

1. Los niveles de estudio de las lenguas: Fónico, morfológico, sintáctico, semántico.

2. Los niveles de empleo de la lengua: oral, y escrita. Sus modalidades.

3. La diversidad lingüística de España. Áreas de difusión de las lenguas hispánicas.

4. La entonación del español. La unidad melódica. Entonación y sentido.

5. La palabra: Su constitución interna. Formación de palabras nuevas.

6. La norma ortográfica. Sus funciones y aplicaciones.

7. La oración Estructura sintáctica básica.

8. El sujeto. El nombre como núcleo del sujeto. Composición del sintagma nominal.

9. El predicado. El predicado nominal. Verbos copulativos: ser y estar.

10. El predicado verbal. El verbo como núcleo del predicado verbal. Composición del sintagma verbal.

11. La obra literaria: contenido y estructura. La estilística.

12. El comentario de texto como acceso a la obra literaria. Su técnica y proyección escolar.

13. La poesía épica. Grandes obras de la literatura española. Su valor educativo.

14. La poesía lírica española a través de los distintos movimientos y escuelas.

15. La novela española a través del tiempo. Sus relaciones con la universal.

16. Los grandes ciclos del Teatro Español: Medieval, clásico y moderno. Corrientes actuales.

17. El ensayo y el periodismo. Su proyección social.

18. La Tierra en el Universo.

19. Los grandes paisajes geográficos de la Tierra.

20. Los Oceanos.

21. Los continentes.

22. Las grandes ciudades del mundo.

23. El relieve de los ríos de España.

24. El clima y la vegetación de España.

25. El Campo español: cultivos, ganadería, explotación forestal.

26. Las regiones industriales de España.

27. La España antigua: Primitivos pobladores y colonizadores.

28. Principales figuras de la Reconquista Española.

29. El apogeo español, político, militar en Europa moderna.

30. Los grandes descubrimientos. Principales conquistadores y descubridores.

31. La ruptura de la unidad cristiana: Catolicismo y Protestantismo.

32. La Guerra de la Independencia Española.

33. El arte, las letras y la ciencias en la España actual.

34. El mundo después de la segunda guerra mundial.

35. La educación ética y cívica en la EGB. La convivencia humana: fundamentos y obstáculos.

36. La democracia como forma política de organizar la convivencia.

37. Principales aspectos de la Constitución de 1978.

38. Teoría intuitiva de conjuntos y lenguaje conjuntista. Formación y representación de conjuntos. Propiedades que confieren al conjunto de las partes de un conjunto estructura de Algebra de Boole.

39. Aplicaciones de un conjunto. Tipos de aplicaciones. Composición de aplicaciones. Aplicación inversa de una aplicación.

40. Relaciones en un conjunto. Eventuales propiedades de una relación. Relaciones de equivalencia. Relaciones de orden.

41. El número natural. Sistema de numeración. Los números decimales a partir del sistema usual de numeración.

42. Adición sustracción, multiplicación, división y potenciación en el conjunto N de los números naturales. Propiedades de esas operaciones. El semianillo de los números naturales.

43. Divisibilidad en N. Cálculo del máximo común divisor y del mínimo común múltiplo de dos números naturales. Números primos. Factorización de un número no primo.

44. Construcción del número entero a partir del $\mathbb{N} \times \mathbb{N}$. Adición y multiplicación de enteros. Estructura de Z en cada una de esas operaciones.

45. Construcción del conjunto Q a partir de $\mathbb{Z} \times \mathbb{Z}$. Adición y multiplicación en Q. Los números decimales como subconjunto de Q.

46. Medida de magnitudes. Aproximación de una medida. Medida de las magnitudes lineales usada en EGB. Medida del Area. Area de las figuras planas.

47. Transformaciones geométricas planas. Composición de transformaciones planas. Simétricas axiales. Composición de simétricas axiales. Traslaciones Rotaciones.

48. Las formaciones y el movimiento. Efectos de las fuerzas. Fuerzas y alargamientos; dinamómetros. El movimiento de los cuerpos; rapidez o velocidad. Fuerzas de rozamientos.

49. El calor. Fuentes de calor. Propagación del calor. Conductores y aislantes; aplicaciones. Calor y dilataciones. Termómetros. La energía cambia el estado de la materia.

50. La luz. Fuentes de la luz. Propagación de la luz. Sombra penumbra eclipse. Ley de la reflexión de la luz. Luz y energía.

51. El sonido. Producción y transmisión del sonido. Características del sonido. Instrumentos musicales, la voz y el oído.

52. El cambio químico. La constitución de la materia. Moléculas, átomos y redes cristalinas. Cambio físico y cambio químico; experimentos. La materia cambia cuando interaccionan sus partículas.

53. Como obtienen, transforman y acumulan la energía los seres vivos.

54. Los alimentos de los seres vivos. Diferencias entre plantas y animales.

55. Adaptaciones de los seres vivos.

56. El medio interno en los animales. La sangre. Sus funciones.

57. La excitabilidad de los seres vivos. Integración nerviosa.

58. La forma de la Tierra.

59. Materiales de la corteza terrestre "las rocas" sus orígenes.

60. El suelo como medio de vida de las plantas. Erosión y conservación del suelo.

ANEXO II (Filología e idioma moderno).

1. Producción de sonidos articulados. Fonética y fonología. Criterios para la clasificación de los sonidos.

2. Vocabulismo. Descripción del sistema vocálico. Diftongos y triptongos.

3. Consonantismo. Descripción de los sistemas consonánticos.

4. La sílaba. El acento. Valor fonológico.

5. Relaciones entre morfología y sintaxis. Forma y función gramatical.

6. Yuxtaposición, coordinación y subordinación.

7. Proposiciones sustantivas.

8. Proposiciones adjetivas.

9. Proposiciones adverbiales.

10. Estructura del vocabulario. El concepto de campo semántico. Aplicación del enfoque estructural a la enseñanza del vocabulario.

11. Formación del español. La romanización.

12. El español primitivo. Irradiación del castellano (siglos XI y XII).

13. El Español del Siglo de Oro. El español moderno.

14. El español de América.

15. Diversidad ideológica y estructural en la novelística española actual.

16. La generación poética del 27. La poesía actual.

17. Panorama del teatro español en la actualidad.

18. La literatura hispanoamericana del siglo XX.

19. La literatura infantil. Su problemática.

20. La prensa infantil. Características y exigencias artísticas y educativas.

21. Instituciones francesas antiguas y modernas. La lengua francesa y su importancia política y cultural.

22. La enseñanza del francés. Métodos tradicionales, gramática y traducción. Métodos modernos: Enseñanza del lenguaje oral.

23. La enseñanza de la fonética. Fonemas. Descripción y representación de los grupos consonánticos. Diftongos y triptongos. Acento. "liaison" y encadenamiento, ritmo y entonación.

24. La enseñanza de la gramática. Distinción entre conocimiento y uso de la lengua. Material auxiliar: empleo de caracteres, uso de ritmos, canciones y lecturas graduadas.

25. El sustantivo y el adjetivo. Género y número. Complementos del nombre y del adjetivo.

26. Artículos determinados, indeterminado, partitivo. Empleo de la preposición "de" sustituyendo a los artículos.

27. Pronombres personales sujeto: Formas de Insistencias. Empleo de "on". P. Pronombres personales complemento: Pronombre "en", "y".

28. Adjetivos y pronombres demostrativos, indefinidos e interrogativos.

29. El verbo: Distintos tiempos y modos su uso. Verbos regulares e irregulares. Verbos impersonales.

30. Verbos auxiliares. Locuciones más frecuentes de "avoir" y "être" más sustantivos.

31. La oración simple. Estructuras sintácticas básicas. La frase afirmativa negativa, e interrogativa. La voz pasiva.

32. Subordinación, coordinación y yuxtaposición.

33. La poesía lírica francesa del siglo XX.

(Continúa en pag. siguiente)

OPOSICIONES EGB

(Viene de pág. anterior)

34. Las directrices de la novela a partir de Prohlit.

35. La revolución del teatro en los años 20. El teatro entre las dos guerras, Giradoux, Anouilh etc. El teatro francés de vanguardia.

36. Técnicas de trabajo. Planificación. Programas. Contenidos y objetivos. Control de clase. Evolución. Soluciones al desnivel existente entre los alumnos.

37. Iniciación a la conversación. Procedimientos: Repetición, sustitución y transformación. Trabajo en equipo y técnicas empleadas. Empleo del material auxiliar.

38. Iniciación a la lectura y a la escritura: preparación de ejercicios progresivos. Técnicas del dictado y de la composición escrita.

39. Técnicas de aprendizaje de vocabulario. Automatismo. Fijación. Reforzamiento. Progresión. Material audiovisual auxiliar. Relación del vocabulario con los centros de interés del alumno.

40. Técnicas de traducción. Selección de textos para el alumno. Uso de diccionarios.

b) IDIOMA INGLES

1. Producción de sonidos articulados. Fonética y fonología. Criterios para la clasificación de los sonidos.

2. Vocabulismos. Descripción del sistema vocálico. Diftongos y triptongos.

3. Consonantismos. Descripción del sistema consonántico.

4. La sílaba. El acento. Valor fonológico.

5. Relaciones entre morfología y sintaxis. Forma y función gramatical.

6. Yuxtaposición, coordinación y subordinación.

7. Preposiciones sustantivas.

8. Preposiciones adjetivas.

9. Preposiciones adverbiales.

10. Estructura del vocabulario. El concepto de campo semántico. Aplicación de enfoque estructural a la enseñanza del vocabulario.

11. Formación del español. La romanización.

12. El español primitivo. Traducción del castellano (siglos XI y XII).

13. El español del Siglo de Oro. El español moderno.

14. El español de América.

15. Diversidad ideológica y estructural de la novelística española actual.

16. La generación poética del 27. La poesía actual.

17. Panorama del teatro español en la actualidad.

18. La literatura hispanoamericana del siglo XX.

19. La literatura infantil. Características y exigencias artísticas y educativas.

20. La prensa infantil. Características y exigencias educativas y artísticas.

21. Instituciones inglesas, antiguas, modernas. La lengua inglesa y su importancia política y cultural en el momento actual.

22. La enseñanza del inglés. Métodos tradicionales; El estudio de la Gramática y las normas para la traducción. Métodos modernos. Enseñanza del lenguaje oral. Ventajas y desventajas de uno y otro.

23. La enseñanza de la fonética. Fonemas. Descripción y representación gráfica de los grupos consonánticos, Diftongos y triptongos ingleses. Acento, ritmo y entonación.

24. La enseñanza de la gramática. Distinción entre conocimiento y uso de la lengua. Material auxiliar: empleo de carteles, "dash cards", etc. y uso de ritmos, canciones y lecturas graduadas.

25. El sustantivo. El adjetivo. Formación del femenino. Formación del plural. El número de los nombres compuestos. La comparación. El genitivo sajón.

26. El pronombre. Pronombres personales sujeto. Pronombres personales complemento. Concurrencia de los pronombres personales complemento. Pronombres personales reforzados.

27. Adjetivos y pronombres demostrativos. Posesivos. Uso de los mismos. Concepto de "countable" y "uncountable". Interrogativos e indefinidos.

28. El verbo; distintos tiempos y modos. Su uso. Verbos regulares e irregulares. Verbos impersonales.

29. Verbos auxiliares. Contracciones más frecuentes. Usos de "shall", "will", "should" y "would".

30. La oración simple. Estructura sintáctica básica. La frase afirmativa, negativa, e interrogativa. La voz pasiva.

31. La oración de relativo. Oraciones de relativo con preposición final.

32. La oración subordinada. La Subordinación adverbial, adjetiva y nominal.

33. Literatura Inglesa. Conveniencia de iniciar su estudio en los cursos de EGB. Estudio de la obra de algunos de los siguientes autores: R. Burns, Keats, T.S. Elliot, D. Thomas.

34. La novela inglesa en el siglo XVIII. La novela victoriana. Novelistas contemporáneos ingleses: Huxley, G. Greene, La novela norteamericana: el humorismo de Mark Twain, J. Dos Passos, Hemingway.

35. Dramaturgos Ingleses: O. Wilde, B. Shaw, Dramaturgos contemporáneos Ingleses: T.S. Elliot, J.B. Priestley. Teatro contemporáneo norteamericano: T. Wilder, A. Muller, O'Neill.

36. Técnicas de trabajo. Planificación. Programación Organización de los períodos didácticos. Contenidos y objetivos. Control de clase. Evaluación. Soluciones al desnivel existente entre los alumnos.

37. Iniciación a la conversación. Procedimientos: Repetición, sustitución y combinación de "drills". Diferentes contextos en que se usan. Trabajo en equipos y técnicas empleadas. Empleo de material didáctico o auxiliar.

38. Iniciación a la lectura y escritura. Preparación de ejercicios progresivos. Técnicas del dictado y de la composición escrita.

39. Técnicas de aprendizaje de vocabulario. Automatismo. Fijación. Reforzamiento. Progresión. Material audiovisual auxiliar. Relación del vocabulario en los Centros de interés del alumno.

40. Técnicas de traducción. Selección de textos para el alumno. Uso de Diccionarios.

AREA DE MATEMATICAS Y CIENCIAS DE LA NATURALEZA

1. El anillo Z, de los números enteros. Ordenación de Z Ideales del anillo Z. Divisibilidad de Z.

2. El Cuerpo Q de los números racionales. Cálculo en Q. Ordenación en Q.

3. Polinomios de una indeterminada. El anillo de los polinomios de coeficientes enteros. Cálculo de los ceros enteros o racionales de un polinomio.

4. Funciones polinómicas de una variable real. Estudio y representación gráfica de la función cuadrática.

5. Estructura de espacio vectorial. Concepto de independencia vectorial. Generadores, bases y dimensiones de un espacio vectorial. Subespacios vectoriales.

6. Aplicaciones lineales. Núcleos e imagen de una aplicación lineal. Ecuaciones de uno y otra. Isomorfismo de espacios vectoriales. Proporcionalidad.

7. Aplicaciones bilineales. Propiedades elementales de las aplicaciones bilineales. Proporcionalidad compuesta.

8. Sistemas de ecuaciones lineales de coeficientes reales. Eliminación. Sistemas de Cramer. Sistemas generales. Sistemas homólogos.

9. Transformaciones planas de igualdad. El grupo de las traslaciones. Transformaciones ortogonales. Simetría. Rotación. El grupo de las isometrías planas.

10. Homotecias y semejanzas planas. El grupo de las homotecias del mismo centro. El grupo de las homotecias y traslaciones. El grupo de las semejanzas.

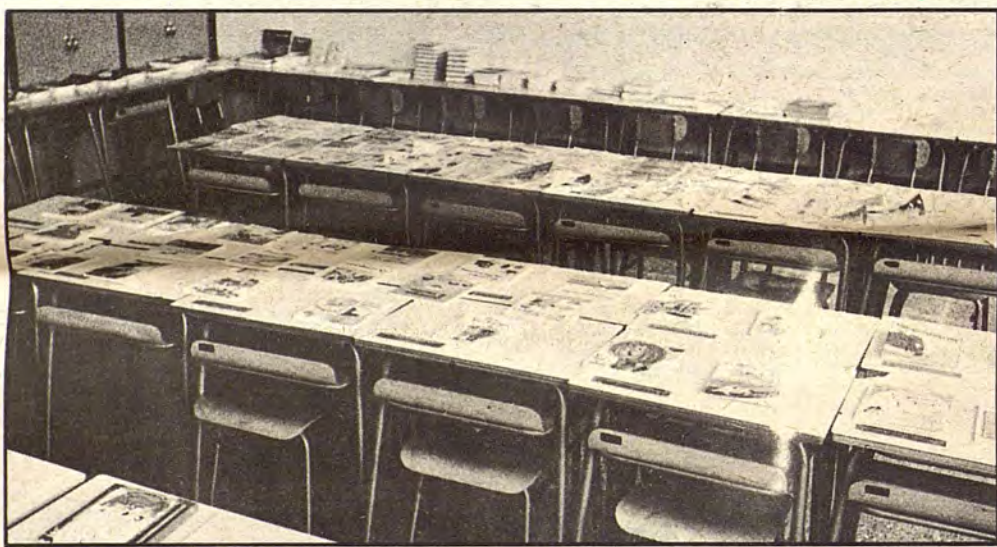
11. Concepto de volumen. Medida de volumen. Cálculo del volumen de primas, pirámides y cuerpos de revolución.

12. Distribuciones estadísticas de una variable. Medidas de tendencia central la media. Medidas de dispersión. Cálculo de la varianza y de la desviación típica.

13. El método científico.

14. Magnitudes físicas y su medida. Errores. Cinemática; estudio experimental del movimiento. Movimiento relativo. Iniciación a la relatividad.

15. Movimiento vibratorio. Ondas. Fenómeno de interferencia. La dualidad entre corpúsculo en la física moderna.

16. Dinámica. Leyes y ecuación fundamental. Aplicaciones. Momento lineal y momento angular. Conservación de la energía.

17. Termodinámica. Primer principio: energía interna. Segundo principio: entropía aplicaciones.

18. Efectos de la corriente eléctrica. Circuitos electrónicos: leyes y montajes. Electromagnetismo. Partículas cargadas en campos eléctricos y magnéticos; aplicaciones.

19. Óptica. Leyes fundamentales. Sistemas ópticos. Instrumentos ópticos y sus aplicaciones escolares.

20. Estructura atómica. Niveles de energía y espectros. El núcleo. La energía "nuclear".

21. La periodicidad en las propiedades de los elementos químicos. Periodicidad y estructura electrónica.

22. Enlaces químicos. Enlace covalente. Enlaces técnico y metálico.

23. Reacciones químicas. Clasificación y sistemática. Relaciones de transferencia de electrones. Reacciones ácido-base.

24. Química del Carbono. Grupos funcionales y tipos de reacciones orgánicas.

25. Macromoléculas. Polímeros de Interés Industrial. Macromoléculas biológicas.

26. Proteínas. Estructuras y funciones.

27. Ácidos nucleicos. El DNA y la información genética.

28. Enzimas. Naturaleza química. Especificidad y actividad enzimática.

29. Metabolismo energético. Fotosíntesis y respiración. El flujo de la energía en la biosfera.

30. Reproducción. Multiplicación vegetativa. Reproducción sexual. Haploidea y diploidea.

31. Homeostasis. Mecanismos de regulación en los distintos niveles de la vida.

32. Ecología y distribución biológica. Sucesión. Equilibrio ecológico.

33. Evolución de los seres vivos. Mutación y selección natural.

34. Origen de la vida. Diferencias entre la atmósfera primitiva terrestre y la natural. Fuentes energéticas y formación de polímeros. Hipótesis y estudios experimentales.

35. Ciclo de los fenómenos geológicos. Evolución del relieve terrestre.

36. Estructura de la Tierra. Métodos empleados para su estudio.

37. Deriva continental y tectónica de placas.

38. Paleontología. Los fósiles como documentos en la historia de la Tierra y de la vida.

C) AREA DE CIENCIAS SOCIALES

1. El clima. Elementos y factores. Tipos de climas.

2. Las grandes unidades estructurales. Principales formas de relieve.

3. Influencia de las rocas en el modelado. Diferentes tipos de modelado.

4. La vegetación en el mundo. Grandes regiones y vegetales.

5. Geografía de la población. Su distribución y dinámica. Problemas que plantea.

6. Agricultura de subsistencia y agricultura comercial.

7. La ciudad y su estructura. Actividades urbanas.

8. Las principales rutas del comercio mundial.

9. Organizaciones económicas supranacionales.

10. Estructura geológica y morfológica de España.

11. Climas, suelos y vegetación de España.

12. Diferentes tipos de propiedad en el campo español. Problemas que plantea y soluciones.

13. Factores geográficos de la localización de la Industria española. Principales complejos industriales.

14. Estudio geográfico del Mercado Común Europeo.

15. Geografía del subdesarrollo. Localización geográfica de las principales áreas.

16. Localización geográfica y características económicas de los países del área socialista.

17. Estudio socio-cultural de la prehistoria.

18. Las culturas urbanas de la Antigüedad.

19. Grecia. Su aportación cultural.

20. Formación y descomposición del Imperio Romano.

21. La alta edad Media. El feudalismo.

22. El auge del comercio y de las ciudades en la baja Edad Media Europea.

23. Repoblación y reconquista de la Edad Media Española.

24. Renacimiento y Humanismo. La Formación de las nacionalidades.

25. El Imperio Español. Reforma y contrarreforma.

26. El siglo XVII en Europa.

27. El reformismo ilustrado del siglo XVIII.

28. El siglo XIX. Liberalismo y revolución.

20. La organización de la administración educativa en España.

21. El centro escolar. Criterios de organización.

22. Criterios de agrupamiento de alumnos. Coordinación del profesorado. Equipos y departamentos.

23. La programación de las actividades escolares.

24. Instrumentos didácticos. Libros y material didáctico.

25. La evaluación continua. Principios y aplicaciones. Revisión de los objetivos. Recuperación.

26. Instrumentos de evaluación. Criterios de elaboración y uso.

27. La educación y el empleo del tiempo libre. Las actividades extraescolares.

28. Evolución de la pedagogía española. Sus líneas generales.

29. El movimiento pedagógico a partir de la escuela nueva.

30. Los grandes problemas en la educación del hombre de hoy.

31. El acto didáctico. Sus elementos. Métodos y procedimientos didácticos.

32. Estructura de las áreas didácticas de EGB. Áreas de expresión y áreas de experiencia. Objetivos. Proyección en la organización escolar.

33. Área de expresión verbal: problemas didácticos.

34. Métodos actuales para la enseñanza de la lectura y escritura.

35. Alcance y sentido de la literatura en la EGB su didáctica.

36. Problemas didácticos del bilingüismo.

37. Metodología y material didáctico en la enseñanza actual de la matemática en la EGB.

38. Distintos métodos para la enseñanza del cálculo en EGB.

39. El área de expresión plástica. Su didáctica.

40. El área de expresión dinámica. El ritmo y la educación musical. Su didáctica.

41. Didáctica de la educación física.

42. La formación pretecnológica en la EGB.

43. Técnicas didácticas al servicio de la creatividad.

44. El medio ambiente como recursos didácticos en la EGB.

45. Contenido, metodología y material didáctico en la enseñanza de la Geografía.

46. Contenido, metodología y material didáctico en la enseñanza de la Historia.

47. Contenido, metodología y material didáctico en la enseñanza de las Ciencias físico-naturales.

48. Metodología escolar. Teoría y aplicaciones prácticas.

49. La Educación ética y cívica como parte integrante del currículum escolar.

50. La tecnología educativa de la EGB. La enseñanza programada.

ANEXO IV (curso teórico práctico)

Bajo la orientación del profesorado que tenga a su cargo la realización del curso, los cursillistas llevarán a cabo una serie de actividades prácticas en torno a aspectos concretos de la vida escolar, tales como

A) Estudio, comentario y crítica de diversos modelos de organización de Centros (escuelas unitarias, graduadas incompletas, Colegios Nacionales).

B) Aplicación de criterios de valoración y selección de textos escolares utilizando una muestra de los textos más difundidos en la localidad.

C) Examen crítico de material didáctico y de su posible utilización en las áreas y niveles de la EGB.

D) Estudio, comentario y crítica de diversos sistemas de organización del espacio escolar.

E) Proyectos de utilización del medio ambiente según las características propias de la localidad.

F) Elaboración y estructuración de unidades didácticas globalizadas y desarrollo práctico por los opositores de algunos aspectos de las mismas.

G) Organización de Juegos Infantiles y de actividades juveniles de tiempo libre.

Oportunamente, la Dirección General de Educación Básica dará instrucciones a los Presidentes de los Tribunales para el adecuado desarrollo de este curso.

ANEXO V (temario para la prueba A del turno restringido).

1. Área de expresión verbal: problemas didácticos.

2. Métodos y procedimientos actuales para la enseñanza de la lectura y escritura.

3. El área de expresión numérica: problemas didácticos.

4. El área de expresión plástica: problemas didácticos.

5. El área de expresión dinámica: problemas didácticos.

6. La formación pretecnológica en la EGB.

7. Contenido, metodología y material didáctico en la enseñanza de la Geografía y de la Historia.

8. Directrices actuales en la enseñanza de las Ciencias físico-naturales.

9. Didáctica de la religión en la EGB.

10. La educación cívico-social como parte integrante del currículum escolar.

11. Supuestos psicopedagógicos del escolar en la primera etapa de la Educación General Básica.

12. Supuestos psicopedagógicos de la pubertad y adolescencia.

13. La orientación del escolar: principales problemas.

14. La educación permanente.

15. La programación de las actividades escolares.

16. Técnicas y material para la enseñanza globalizada.

17. Técnicas y material para la enseñanza individualizada.

18. Técnicas y material para la enseñanza socializada.

19. La evaluación continua y la promoción del escolar.

20. Programación de las actividades extraescolares.